रसुवा जिल्लाका स्थानीय तहद्वारा
मिति २०७८/०७/२८ गतेसम्म निर्माण भएका कानुनहरू सम्बन्धमा
अनुगमन एवम् सङ्कलन गरी तयार पारिएको प्रतिवेदन

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

धुन्चे, रसुवा

मङ्सिर, २०८२

प्राक्कथन

रसुवा जिल्लाका ५ वटा पालिकाद्वारा निर्माण भएका कानुनहरू सङ्कलन गर्ने र कानुन निर्माणमा परेका समस्याहरू सबै सामु उजागर गर्ने मुल ध्येयका साथ अनुगमन एवम् कानुनी अभिलेखीकरणको काम सम्पन्न भएको छ। छरिएर रहेका कानुनहरू एकत्रित गरी त्यसलाई पुस्तकको रूप दिइएको र उक्त पुस्तकलाई यस कार्यालयको जिल्ला सुचना तथा अभिलेख केन्द्रमा राख्ने काम भएको छ।

रसुवा जिल्लाको कालिका गाउँपालिका वाहेकका अन्य ४ ओटा पालिकाहरूले निर्मित कानुनहरु थोरै सङ्ख्यामा राजपत्रका रूपमा मात्र प्रकाशन गर्ने गरेको देखिएको छ। कालिका गाउँपालिकाले भने कानुनहरुको पुस्तक नै प्रकाशन गरेको देखिएको छ। यसर्थ, हरेक पालिकाहरूबाट सम्बन्धित राजपत्रहरू वा राजपत्र प्राप्त हुन नसके वेवपेजमार्फत् सम्बन्धित कानुनको प्रमाणित प्रतिलिपि सङ्कलन गरिएको छ। यसरी छरिएर रहेका कानुनहरूलाई एकिकृत गरी पुस्तकका रूपमा प्रकाशन गरिएको छ। यसरी रसुवाका ५ पालिकाहरूबाट निर्मित कानुनका जम्मा १४ वटा पुस्तकहरू बाइन्डिङ भई तयार भएका छन्। यसरी नै कालिका गाउँपालिकाबाट पुस्तककै रूपमा ३ वटा कानुनका पुस्तकहरु थप प्राप्त भई जम्मा १७ ओटा पुस्तकहरु सङ्ग्रहित भएका छन्।

कानुनहरूका प्रति सङ्कलन एवम् अनुगमनका लागि विभिन्न मितिमा सम्बन्धित पालिकाहरूमा यस कार्यालयद्वारा टोली खटाइएको थियो। सकेसम्म जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यहरूलाई समेत टोलीमा सहभागी गराउने प्रयत्न गरिएको थियो। साथै,यस कार्यमा जिल्ला समन्वय अधिकारी राजेन्द्रप्रसाद आचार्य, इन्जिनियर दिपराज बस्नेत, नायव सुब्बा विष्णु रिमाल, लेखापाल सेवक घिमिरे, खरिदार विशाल भण्डारी लगायत कार्यालयका अन्य कर्मचारीहरूको सक्रिय सहभागिता रहेको थियो।

अनुगमन सम्पन्न गरी समग्र रूपमा २० ओटा सुझावहरू गाउँपालिकाहरूलाई प्रस्तुत गरिएका छन्। यी सुझावहरू कार्यान्वयन गर्न सके कानुन निर्माणमा सम्बन्धित पालिकालाई थप सहज हुनेछ। कानुन निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन एवम् मूल्याङ्कनका लागि यसले सम्बन्धित सबैलाई सहयोग हुनेछ भन्ने विश्वास कार्यालयले लिएको छ।

विषय सूची

क्र. सं.	शीर्षक		पृष्ठ सङ्ख्या
	परिच्छेद : १ (परिचय)		५-६
१.१	पृष्ठभूमि		५
१.२	प्रयोजन		५
१.३	विधि		५
१.४	प्रक्रिया		६
१.५	सीमा		६
१.६	प्राप्ति		६
	परिच्छेद : २ (स्थलगत अध्ययन र तथ्याङ्क सङ्कलन)		८-२७
२.१	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका		८-१०
	२.१.१	निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या	८
	२.१.२	निर्मित कानुनहरूको नामावली	८
	२.१.३	सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू	१०
२.२	उत्तरगया गाउँपालिका		१०-१४
	२.२.१	निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या	१०
	२.२.२	निर्मित कानुनहरूको नामावली	१०
	२.२.३	सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू	१३
२.३	कालिका गाउँपालिका		१४-१९
	२.३.१	निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या	१४
	२.३.२	निर्मित कानुनहरूको नामावली	१४
	२.३.३	सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू	१९
२.४	गोसाइकुण्ड गाउँपालिका		१९-२२
	२.४.१	निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या	१९
	२.४.२	निर्मित कानुनहरूको नामावली	१९
	२.४.३	सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू	२२
२.५	नौकुण्ड गाउँपालिका		२२-२७
	२.५.१	निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या	२२
	२.५.२	निर्मित कानुनहरूको नामावली	२२
	२.५.३	सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू	२७
	परिच्छेद : ३ (तथ्याङ्क संश्लेषण एवम् विश्लेषण)		२८-३२
	३.१	कानुन निर्माणमा ऐनको हिस्सा	२८

क्र. सं.	शीर्षक	पृष्ठ सङ्ख्या
	३.२ कानुन निर्माणमा ऐन वाहेक नियम, निर्देशिका र कार्यविधिको हिस्सा	२९
	३.३ कानुन निर्माणमा ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि वाहेकको हिस्सा	३०
	३.४ कानुन निर्माण भएको अवधि	३०
	३.५ कानुन निर्माण चक्र पालनाको अवस्था	३१
	३.६ तथ्याङ्क संश्लेषण एवम् विश्लेषणबाट प्राप्त निचोड	३२
	परिच्छेद : ४ (निष्कर्ष र सुझाव)	**३३-३४**
	परिच्छेद : ५ (सम्बन्धित कागजातहरू)	**३५-४०**
५.१	अनुगमन तथा सूचना सङ्कलनका लागि टोलीलाई खटाइएको पत्र	३५
५.२	सम्बन्धित पालिकाले उपलव्ध गराएका कानुनसम्बन्धी कागजातहरू (पुस्तक, राजपत्र, प्रतिलिपि आदि)	३६
५.३	एकीकृत (Binding) गरी तयार भएका १४ वटा पुस्तकहरू जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, रसुवाको सूचना तथा अभिलेख केन्द्रमा राख्न पठाइएको पत्र	४०
	परिच्छेद : ६ (तस्विरहरू)	**४१-४८**
६.१	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका	४१
६.२	उत्तरगया गाउँपालिका	४२
६.३	कालिका गाउँपालिका	४३
६.४	गोसाइकुण्ड गाउँपालिका	४४
६.५	नौकुण्ड गाउँपालिका	४५
६.६	अन्य सान्दर्भिक विषय	४६

परिच्छेद : १
परिचय

१.१ पृष्ठभूमि :
कानुन निर्माण कार्यसम्पादनको पहिलो खुड्किलो हो। यसले कार्यलाई दिशावोध गर्दछ। कामको खाँका एवम् स्वरूप यसैबाट निर्माण हुने हुँदा कानुन विना कामको परिकल्पना गर्न सकिदैन। कानुनले कामलाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाउँदछ। निश्चित दायित्त्व र सीमाभित्र रहेर कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने हुँदा यसले व्यवहार, सोच र आचरणलाई समेत नियमित गर्दछ। कानुनको पालना विना कामसम्पन्न गर्न असम्भव हुन्छ।
मौजुदा नेपालको संविधानमा तीनै तहका सरकारले कानुन निर्माण गरी कार्यान्वियन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। तर कानुन बाझिन भएन। संघीय कानुन सबैभन्दा माथि देखिन्छ। त्यसपछि क्रमशः प्रदेश र स्थानीय तह। स्थानीय तह जनताको सबैभन्दा नजिकको निकाय भएकाले कानुन निर्माण एवम् कार्यान्वियनमा यसको भूमिका झन् बढी महत्त्वपूर्ण हुन्छ। त्यसैले स्थानीय तहलाई आवश्यकतानुसार कानुन निर्माण गरी कार्यान्वियन गर्ने अधिकार रहेको छ। स्थानीय तहको कानुन बनाउने अधिकार गाउसभा र नगरसभामा निहीत छ।
मुल कानुनका रूपमा रहेको नेपालको संविधानले तीन तहको कार्यपालिका, व्यवस्थापिका एवं न्यायिक निरूपण प्रणालीको व्यवस्था गरेको छ। जसमध्ये, नेपालको संविधानको भाग १८ र १९ मा स्थानीय तहको कार्यपालिका र व्यवस्थापिका एवं न्यायिक समितिसम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ। त्यस्तै, नेपालको संविधानको अनुसूची ५ देखि अनुसुची ९ सम्म संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका एकल अधिकार सूची र साझा अधिकार सूचीको समेत व्यवस्था गररएको छ। सोही आधारमा तीनैतहले आ-आफ्नो क्षेत्रका लागि कानुन निर्माण गर्न सक्दछन्। स्थानीय तहको एकल अधिकार सूची अन्तर्गत २२ वटा विषयहरू सूचीकृत छन। यिनै विषयक्षेत्रमा स्थानीय तहले कानुन बनाई कार्यान्वियन गर्ने तदारूकता देखाउनु जरूरी रहेको देखिन्छ।

१.२ प्रयोजन :
प्रस्तुत अनुगमन कार्य गर्नुको मुख्य उद्देश्य देहायबमोजिम रहेको छ :
- जिल्ला समन्वय समितिको वार्षिक कार्यक्रममा रहेको यो काम सम्पन्न गर्ने
- कानुन निर्माणको अवस्था र प्रक्रिया सम्बन्धमा जानकारी लिने
- स्थानीय तहमा कानुन निर्माणका क्रममा रहेका असल अभ्यासहरूको बारेमा जानकारी लिनेदिने
- स्थानीय तहले निर्माण गरेका कानुनहरूको सङ्ग्रह गरी यस जिल्ला समन्वय समितिको सूचना केन्द्रमा राख्ने
- रसुवा जिल्ला सबै स्थानीय तहहरूले निर्माण गरेका कानुनहरूको सफ्ट कपी समेत प्राप्त यस जिल्ला समन्वय समितिको वेवसाइट www.dccrasuwa.gov.np मा अपलोड गर्ने
- कानुन निर्माणमा देखिएका चुनौति र समस्याहरूको बारेमा जानकारी लिने।
- स्थानीय तहले निर्माण गरेका राजपत्रहरू सङ्कलन गरी पुस्तकका रूपमा बाइन्डिङ गर्ने र जिससको पुस्तकालयमा संरक्षण गर्ने।

१.३ विधि :

यो अनुगमन कार्य स्थलगत रूपमा सम्बन्धित पालिकामा गई सम्पन्न गरिएको छ। सम्बन्धित पालिकामा देहायबमोजिमका विधिहरू अवलम्बन गरिएको छ :

- समितिको कार्यालयबाट अनुगमन टोली खटाई आवश्यक सूचना एवम् कानुनहरू सङ्कलन गर्ने
- स्थानीय तहसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने
- पत्राचार, इमेल, ह्वाट्सएप आदिको उपयोग
- जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यहरूलाई समेत टोलीमा समावेश गराउने
- अनुकरणीय अभ्यासहरू बारे एकअर्को तहलाई जानकारी गराउने
- संघीय तहका असल अभ्यासहरूबारे जानकारी गराउने

१.४ प्रक्रिया :

रसुवा एक हिमाली जिल्ला हो। यसको आधाभन्दा केही बढी भूभाग गोसाइकुण्ड गाउँपालिकाले ओगटेको छ। सबैका आवश्यकता एवम् समस्याहरू फरक तरिकाले हेर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ। कानुन निर्माण एवम् कार्यान्वयमा पनि यही विषयलाई मनन गरिएको छ।

- रसुवा जिल्लामा रहेका देहायका पाँचओटा गाउपालिकाहरूमा राजपत्राङ्कित कर्मचारीको नेतृत्वमा टोली खटाउने र प्रतिवेदन पेश गर्न लगाउने
    - उत्तर गया गाउँपालिका, लहरेपौवा
    - कालिका गाउँपालिका, धैबुङ
    - गोसाईंकुण्ड गाउँपालिका, स्याफ्रुबेशी
    - नौकुण्ड गाउँपालिका, समरथली
    - आमाछोदिङमो गाउँपालिका, गोल्जुङबेशी
- हरेक पालिकामा टोली खटाई प्रतिवेदन लिने।
- पाँचैओटा पालिकाबाट प्रतिवेदन पेश भएपश्चात् एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने।

१.५ सीमा :

प्रतिवेदनलाई सकेसम्म यथार्थ परक बनाउन खोजिएको छ। यद्यपि, देहायका सीमाहरू विद्यमान देखिन्छन :

- सीमित स्रोत साधन, समय र जनशक्ति।
- सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक पक्षबाट विश्लेषण नगरिएको
- स्थानीय तहले दिने सूचनामा केन्द्रित रहेको
- रसुवा जिल्लाका स्थानीय तह ५ वटाभित्रमात्र अनुगमन पश्चात प्रतिवेदन तयार पारिएकाले अन्य तहसँग नमिल्न सक्ने

१.६ प्राप्ति :

स्थानीय तहबाट प्राप्त भएका कानुनसम्बन्धी कृतिहरू सङ्कलन गरी समितिमा रहेको अभिलेख केन्द्रमा राख्नु नै अनुगमनको प्राप्ति हुनेछ। यसलाई देहायबमोजिमको ढाँचामा तालिकावद्ध गरिनेछ :

सि.नं.	गाउँपालिका	प्राप्ति	कैफियत

१	उत्तरगया गाउँपालिका, लहरेपौवा		
२	कालिका गाउँपालिका, धैबुङ		
३	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका, स्याफ्रुबेशी		
४	नौकुण्ड गाउँपालिका, समरथली		
५	आमाछोदिङमो गाउँपालिका, गोल्जुङबेशी		

परिच्छेद : २

स्थलगत अध्ययन र तथ्याङ्क सङ्कलन

रसुवा जिल्ला चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग जोडिएको हिमाली जिल्ला हो। यस जिल्लामा ५ ओटा गाउँपालिकाहरू रहेका छन्। नौकुण्ड र गोसाइकुण्ड गाउँपालिकामा ६/६ ओटा वडाहरू तथा अन्य उत्तरगया, कालिका र आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा ५/५ ओटा वडाहरू रहेका छन्। भौगोलिक विविधता रहेको यहाँका गाउँपालिकाहरूका आवश्यकता र जनअपेक्षाहरू पनि फरकफरक रहेका छन्।

कानुनहरू आवश्यकताकै उपजहरू हुन्। जनताका आवश्यकताहरू पुरा गर्न र सङ्गठनका क्रियाकलापहरू व्यवस्थित बनाउन कानुनहरू तर्जुमा गरिन्छन्। यसलाई जनआवश्यकता, भूगोल, प्रथा परम्परा, इतिहास, शासनशैली, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय परिवेष लगायत्का विषयहरूले प्रभाव पारिरहेका हुन्छन्। त्यसमा पनि संविधान मुल कानुन रहने तथा संघीय र प्रदेश कानुनहरूसँग नबाझिने गरी स्थानीय तहले कानुन बनाउनु पर्ने हुँदा यो कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ।

रसुवाका ५ वटै पालिकाहरूको कानुनी आवश्यकता फरकफरक हुने हुँदा हरेक पालिकाहरूमा टोलीहरू खटाई छलफल एवम् अन्तरक्रिया गरिएको छ। साथै, हालसम्म निर्माण भएका कानुनहरू सङ्कलन गरी तिनलाई एकत्रित पार्ने काम गरिएको छ। यसबाट सम्बन्धित विषयक्षेत्रमा आवश्यकता र प्राप्तिबीचको खाडल पत्ता लगाउन मद्दत पुग्ने देखिन्छ।

रसुवाका पाँच ओटा पालिकाहरूले केकस्ता कानुनहरू कहिले कसरी निर्माण गरे भन्ने विषयमा तथ्याङ्क सङ्कलन गरी यो परिच्छेद तयार पारिएको छ। साथै, सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पनि केलाउने प्रयास गरिएको छ।

२.१ आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाः

२.१.१ निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या

- ✓ जम्मा सङ्ख्याः ५७ ओटा
  - ऐनः ६ ओटा
  - नियमः ६ ओटा
  - निर्देशिकाः ३ ओटा
  - कार्यविधिः ३८ ओटा
  - आचारसंहिताः १ ओटा
  - मापदण्डः ३ ओटा

२.१.२ निर्मित कानुनहरूको नामावली

क्र.सं.	निर्मित कानुन	किसिम	प्रकाशन मिति
१	विपद व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायतासम्बन्धी ऐन, २०७५	ऐन	०३/२०/२०८१
२	आमाछोदिङ्मो गा.पा. सहकारी ऐन, २०७६	ऐन	०३/२०/२०८१
३	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका को कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०८१	ऐन	०३/२०/२०८१
४	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका शिक्षा ऐन, २०८१	ऐन	०३/२०/२०८१
५	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका संघ संस्था दर्ता तथा नियमनसम्बन्धी ऐन, २०८१	ऐन	०३/२०/२०८१

क.सं.	निर्मित कानुन	किसिम	प्रकाशन मिति
६	स्थानीय तहमा वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०८२	ऐन	
७	गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली, २०७४	नियमावली	०३/२०/२०८१
८	पार्वतीकुण्ड गाउँ कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४	नियमावली	०३/२०/२०८१
९	पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाको निर्णय वा आदेश वा अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) नियमावली, २०७४	नियमावली	०३/२०/२०८१
१०	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०८०	नियमावली	०३/२०/२०८१
११	कर्मचारी आचारसंहितासम्बन्धी नियमावली, २०८१	नियमावली	०३/२०/२०८१
१२	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ (पहिलो संशोधान, २०८१)	नियमावली	०३/२०/२०८१
१३	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका उर्जा विकाससम्बन्धी निर्देशिका,२०७९	निर्देशिका	०३/२०/२०८१
१४	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका को कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०८०	निर्देशिका	०३/२०/२०८१
१५	स्थानीय बजार अनुगमन निर्देशिका,२०८१	निर्देशिका	०३/२०/२०८१
१६	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका शिक्षा अन्तरिम कार्यविधि, २०७५	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
१७	खानेपानी मुहान दर्ता कार्यविधि,२०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
१८	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	कार्यविधी	०३/२०/२०८१
१९	'घ'वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्रसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२०	गाउँपालिकाको पुर्वाधार व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२१	स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२२	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका को राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२३	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२४	उपभोक्ता समिति गठन परिचालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविध, २०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२५	यान्त्रिक उपकरण सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२६	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्र प्रकाशनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२७	आपङगता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२८	वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण कार्यविधि, २०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
२९	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका जलस्रोत उपयोग कार्यविधि, २०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३०	कृषक समूह गठन तथा कृषि अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३१	गाउँपलिकाको नदीजन्य पदार्थको अमानतबाट कर सङ्कलन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३२	स्थानीय स्वास्थ्य बीमा संयोजन समिति गठन तथा सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३३	न्यायिक समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३४	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३५	विषयगत समिति कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३६	कवाडी सङ्कलन तथा कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३७	गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा करार शिक्षक तथा कर्मचारी नियुक्ती सम्बन्धि कार्यविधि, २०७९	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३८	जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
३९	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
४०	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको सहकारी संस्था अनुगमन मूल्याङ्कन तथा नियमन कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	०३/२०/२०८१

क.सं.	निर्मित कानुन	किसिम	प्रकाशन मिति
४१	यान्त्रिक उपकरण सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
४२	टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	०३/२०/२०८१
४३	राजपत्र प्रकाशनसम्बन्धी कार्याविधि, २०८१	कार्याविधि	०३/२०/२०८१
४४	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको कर्मचारी कल्याण कोष सञ्चालन कार्यविधी, २०८१	कार्यविधी	०५/०६/२०८१
४५	आधारभुत अस्पताल सञ्चालन कार्यविधी, २०८१	कार्यविधी	०८/२८/२०८१
४६	कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधी, २०८१	कार्यविधी	०८/२८/२०८१
४७	स्थानीय सेवाको कर्मचारीको तह वृद्धि/बढुवासम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	०९/०४/२०८१
४८	गाउँपालिकाको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गिकरण मापदण्ड तथा आधारसम्बन्धी कार्यविधी, २०८१	कार्यविधी	०९/०४/२०८१
४९	शैक्षिक छात्रवृति वितरण कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	१२/२७/२०८१
५०	बालक्लब गठन तथा सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	१२/२७/२०८१
५१	आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	१२/२७/२०८१
५२	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	१२/२७/२०८१
५३	एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	कार्यविधि	१२/२७/२०८१
५४	पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता, २०७४	आचारसंहिता	०३/२०/२०८१
५५	भवन तथा योजना मापदण्ड, २०७५	मापदण्ड	०३/२०/२०८१
५६	आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको कालो सूचीसम्बन्धी मापदण्ड, २०८१	मापदण्ड	०३/२०/२०८१
५७	सार्वजनिक सेवाको मापदण्ड, २०८१	मापदण्ड	०९/०४/२०८१

२.१.३ सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्र

- ✓ कानुन निर्माणका नया क्षेत्र पहिचान गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- ✓ कार्यन्वयनमा रहेका कानुनहरू वेवपेजमा User Friendly हुने गरी राख्न पेजको redesign गर्ने।
- ✓ संघीय र प्रदेश तहले स्थानीय तहका लागि थप नमुना कानुनहरू बनाई लागु गराउने व्यवस्था गर्ने
- ✓ कानुन निर्माणका प्रचलित नियमहरू अनिवार्य रूपमा पालना हुनुपर्ने।
- ✓ कानुन निर्माणमा proactive approach अपनाउने।
- ✓ स्थानीय तहमा कानुन सेवाको कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने।
- ✓ स्थानीय तहमा कानुन निर्माण बिधि र पद्धतिमा एकरूपता ल्याउनुपर्ने।

२.२ उत्तरगया गाउँपालिकाः

२.२.१ निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या

- ✓ जम्मा सङ्ख्याः ८१ ओटा
  - ऐन : १५ ओटा
  - नियम : ५ ओटा
  - निर्देशिका : ३ ओटा
  - कार्यविधि : ५५ ओटा
  - मापदण्ड : ५ ओटा

२.२.२ निर्मित कानुनहरूको नामावली

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्विकृत मिति
१	अस्थायी, करार सेवा वा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीलाई दिइने सेवा, सुविधा र सर्तका सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०८०	२०८०/०५/२४
२	उत्तरगया क्षेत्रविकास कोष ऐन, २०८०	२०८०/०५/२४
३	विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्ने बनेको ऐन, २०७५	२०७५/०३/१९
४	वन ऐन, २०७६	२०७९/०३/२०
५	उत्तरगया गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७६	२०७६/१०/२९
६	उत्तरगया गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन (पहिलो संशोधन), २०७६	२०७९/०३/२०
७	उत्तरगया गाउँपालिकाको स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन , २०७६	२०७६/१०/२९
८	उत्तरगया गाउँपालिकाको संस्था दर्ता ऐन, २०७६	२०७६/१०/२९
९	गाउँपालिका पूर्वाधार विकास व्यवस्थापन ऐन, २०७६	२०७६/१०/२९
१०	उत्तरगया गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि)नियमित गर्ने(ऐन, २०७४	२०७४/०४/१५
११	विपद् व्यवस्थापन तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी ऐन, २०७६	२०७६/०१/११
१२	न्यायिक समितिले उजुरीको कारबाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको ऐन, २०७६	२०७६/१०/२९
१३	उत्तरगया गाउँपालिकामा जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न वनेको ऐन, २०७९	२०७९/०३/२०
१४	उत्तरगया गाउँपालिकाको आर्थिक अनुशासन तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने कार्यविधि नियमित ऐन, २०७६	२०७६/१०/२९
१५	उत्तरगया गाउँपालिकाको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन ऐन (पहिलो संशोधन), २०७९	२०७९/११/११
१६	विषयगत समिति गठन तथा सञ्चालन नियमावली २०७९	
१७	गाउँ कार्यपालिका कार्यविभाजन नियमावली , २०७४	२०७६४/३/२६
१८	गाउँ कार्यपालिका)कार्यसम्पादन(नियमावली , २०७४	२०७४/०३/२६
१९	स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७४	
२०	उत्तरगया गाउँपालिकाको कर नियमावली,२०७५	२०७५/०३/१८
२१	उत्तरगया गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६)पहिलो संसोधन(२०८१	२०८१/१०/१२
२२	उत्तरगया गाउँपालिकाको छात्रवृत्ति वितरण कार्यविधि प्रथम संसोधन, २०८०	२०८१/११/११
२३	श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठन तथा सन्चानल कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०
२४	व्यावसायिक कृषकका लागि दुध उत्पादन तथा विक्रिमा आधारित अनुदान वितरण कार्यविधि, २०८०	
२५	छात्रवृत्ति वितरण कार्यविधि, २०८०	
२६	बाल विवाह विरूद्ध कार्यक्रम सञ्चालन खर्च कार्यविधि, २०७९	२०७९/०३/२०
२७	बाल क्लव गठन, परिचालन तथा दर्ता कार्यविधि, २०७९	२०७९/०३/२०
२८	बाल संरक्षण कोष सञ्चालन कार्यविधि,२०८०	२०८०/०७/१७
२९	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि,२०८०	२०८०/०७/१७
३०	उत्तरगया गाउँपालिका पूर्वाधार विकास शाखा अन्तरगत कार्यरत प्राविधिकहरूको फिल्ड भत्तासम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	२०८०/०४/३१

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्विकृत मिति
३१	रोजगार संवाद मञ्च गठन)सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (कार्यविधि, २०८०	२०८०/०४/३१
३२	बाल अधिकार संरक्षण, प्रवर्धन तथा संवर्धन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०८०	२०८०/०१/१४
३३	टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन कार्यविधि २०७९	२०७९/०३/२०
३४	खेलकुद सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९	२०७९/१२/१९
३५	विधायन समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०
३६	स्वास्थ्य बीमा संयोजन समिति गठन सञ्चालन कार्यविधि, २०७९	२०७९/१२/१९
३७	विकास तथा सुशासन समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७९	२०७९/०३/२०
३८	लेखा समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७९	२०७९/०३/२०
३९	माटो परिक्षण प्रयोगशाला सञ्चालन कार्यविधि,२०७९	
४०	बिउ आलु भण्डारणको लागि कोल्ड स्टोर शुल्कमा अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७९	२०७९/१२/१९
४१	उत्तरगया गाउँपालिका छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९	
४२	मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०
४३	उत्तरगया गाउँपालिकाको साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि (पहिलो संशोधन) २०७९	२०७९/११/१४
४४	भवन निर्माण संहिता मापदण्ड तथा नक्सा पास कार्यविधि २०७८	२०७८//२/१६
४५	अपाङ्गता भएका व्यक्तीको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि , २०७५	
४६	व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण कार्यविधि, २०७६	२०७६/१०/२८
४७	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यविधि,२०७६	२०७६/१०/२८
४८	उत्तरगया धाम क्षेत्र विकास कोष गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५	२०७५/०५/२१
४९	उत्तरगया गाउँ कार्यपालिकाको वैठक सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४	
५०	उत्तरगया गाउँसभा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५	२०७५/०३/१८
५१	उत्तरगया गाउँपालिका मर्मत सम्भार विशेष कोष सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७५	२०७५/०६/०८/
५२	एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	२०७६/१२/२२
५३	उत्तरगया जलश्रोत कार्यबिधी, २०७५	२०७५//९/०५
५४	उत्तरगया गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४	२०७४/१२/१२
५५	उत्तरगया गाउँपालिका शिक्षासम्बन्धी अन्तरिम कार्यविधि, २०७५	२०७५/०२/२७
५६	स्थानीय तहमा करारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/०३/१८
५७	राजस्व परामर्श समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०
५८	घ वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यविधि,२०७५	२०७५/०३/१८
५९	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०
६०	उत्तरगया गाउँपालिकाको सम्क्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि,२०७९	२०७९/०७/०५
६१	आँखा केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०७९	२०७९/०५/०५
६२	उत्तरगया गाउँपालिका कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार कार्यविधि,२०७९	२०७९/०३/२०

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्विकृत मिति
६३	व्यवसाय कर सम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	२०७६/१०/२८
६४	वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण कार्यविधि,२०७८	२०७८/०२/१६
६५	सामुदायिक कुकुर वध्याकरण तथा रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०	२०८०/१०/१४
६६	रैथाने तथा मसलाबाली प्रवर्द्धन अनुदान कार्यविधि,२०८०	२०८०/१०/२५
६७	पूर्वानुमानमा आधारित विपद् पूर्वतयारी तथा अग्रीम प्रतिकार्य कार्यविधि,२०८०	२०८०/१०/२५
६८	उत्तरगया गाउँपालिका स्थानीय आपतकालिन केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि,	२०८०/१०/२५
६९	स्वयमं सेवक कार्यदल गठन तथा परिचालन कार्यविधि,२०८०	२०८०/१०/२५
७०	बाल अधिकारी संरक्षण संवर्द्धन तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८१	२०८१/०२/१५
७१	एकल महिलाहरूको समिति सन्जाल गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८३	२०८१/०४/०१
७२	उत्तरगया गाउँपालिकाको अस्थाई करार शिक्षक नियुक्ति सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	२०८१/०७/१६
७३	स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७४	२०७४/१२/१२
७४	उत्तरगया गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि,२०७५	२०७५/०३/१८
७५	उत्तरगया गाउँपालिकाको स्थानीय विकास कोष स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि,२०७६	२०७६/०१/१०
७६	असङ्गठित क्षेत्रमा कार्यरत वर्ग तथा असहायहरूलाई उपलब्ध गराइने राहत सम्बन्धी उत्तरगया गाउँपालिकाको मापदण्ड, २०७६	२०७६/१२/२२
७७	होम क्वारेन्टिन सम्बन्धी मापदण्ड,२०७७	
७८	असङ्गठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिक वर्ग तथा असहायहरूलाई उपलब्ध गराइने राहत सम्बन्धी उत्तरगया गाउँपालिकाको मापदण्ड, २०७६	२०७६/१२/२२
७९	उत्तरगया कृषि तथा पशु विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका	
८०	उन्नत ग्रामिण सडक निर्देशिका,२०७९	२०७९/०९/११
८१	अपाङ्ग परिचयपत्र निर्देशिका, २०७५	

२.२.३ सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्रहरू

- ✓ कानुन निर्माण सम्बन्धमा स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्नुपर्ने
- ✓ सुचना प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिनुपर्ने
- ✓ कानुन निर्माण प्रक्रियामा सम्बन्धीत विषयको ज्ञान हासिल गरेका व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने
- ✓ विधेयक तर्जुमा गर्दा विज्ञ र सरोकारवालासँग राय सुझाव लिने दिने व्यवस्था गर्ने
- ✓ कृषि र पशुपालनजस्ता कृषि कार्यलाई प्रोत्साहन हुने कानुनहरू निर्माणमा जोड दिनुपर्ने
- ✓ स्थानीय तहका लागि थप नमुना कानुनहरू तयार गरी सहजीकरण गरिदिनु पर्ने
- ✓ स्थानीय तहमा हाल विद्यमान संस्थागत सम्झना (Institutional Memory) लाई थप प्रोत्साहन गर्ने
- ✓ कानुन निर्माणसम्बन्धी कानुन तयार गरी लागु गर्ने

- ✓ हाल कार्यान्वयनमा रहेका कानुनहरू सम्बन्धीत पालिकाको वेवपेजमा युजर फ्रेन्डली हुने गरी राख्ने
- ✓ कानुन निर्माणमा दीर्घकालीन सोचको विकास गरी कार्यसम्पादन हुनुपर्ने
- ✓ कानुन निर्माणका प्रचलित चरणहरू पालना गर्ने गराउने
- ✓ कानुन निर्माणमा निहीत स्वार्थको द्वन्द्वलाई निरूत्साहन गर्ने
- ✓ नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, प्रयोग र भण्डारणमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा एकीकृत मापदण्ड निर्माण गर्ने

२.३ कालिका गाउँपालिकाः

२.३.१ निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या

- ✓ जम्मा सङ्ख्याः १०९ ओटा
  - ऐनः ४२ ओटा
  - नियमः ६ ओटा
  - निर्देशिकाः ७ ओटा
  - कार्यविधिः ४१ ओटा
  - नीति/नीति तथा कार्यक्रम/रणनीतिः ९ ओटा
  - आचारसंहिताः १ ओटा
  - मापदण्डः २ ओटा
  - अन्यः १ ओटा (सूचना)

२.३.२ निर्मित कानुनहरूको नामावली

क. गाउँसभाद्वारा स्विकृत कानुनहरू

क.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
१	आर्थिक ऐन, २०७४	२०७४/४/२०	२०७४/४/२०
२	विनियोजन ऐन, २०७४	२०७४/४/२०	२०७४/४/२०
३	कालिका गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि(नियमित गर्ने), २०७५	२०७५/१/४	२०७५/१/१०
४	कालिका गा.पा.को कृषि व्यवसाय प्रर्वद्धन ऐन, २०७५	२०७५/१/४	२०७५/१/१०
५	कालिका गा.पा.को सहकारी ऐन, २०७५	२०७५/१/४	२०७५/१/१०
६	कालिका गा.पा.न्यायिक समितिले उजुरी कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको कार्यविधि ऐन, २०७५	२०७५/१/४	२०७५/१/१०
७	भूमी ऐन, २०७५	२०७५/३/२४	२०७५/४/३
८	गाउँ विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५	२०७५/३/२४	२०७५/४/३
९	विनियोजन ऐन, २०७५	२०७५/३/२४	२०७५/४/३
१०	आर्थिक ऐन, २०७५	२०७५/३/२४	२०७५/४/३

क्र. सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
११	अनाथ तथा जोखिमयुक्त बालबालिकाको लागि सामाजिक सुरक्षा संचालन कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) ऐन, २०७५	२०७५/३/२४	२०७५/४/३
१२	आर्थिक ऐन, २०७५ (संसोधन)	२०७५/१०/२४	२०७५/१०/२९
१३	विनियोजन ऐन, २०७५ (संसोधन)	२०७५/१०/२४	२०७५/१०/२९
१४	कालिका गाउँपालिकाको भवन निर्माण तथा सडक मापदण्ड, २०७५	२०७५/१०/२४	२०७५/१०/२९
१५	२०७६/०७७ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०७६	२०७६/३/१५	२०७६/३/२०
१६	आर्थिक ऐन, २०७६	२०७६/३/१५	२०७६/३/२०
१७	विनियोजन ऐन, २०७६	२०७६/३/१५	२०७६/३/२०
१८	कालिका गाउँपालिका अनुगमन सम्बन्धी कार्यविधि ऐन, २०७६	२०७६/३/१५	२०७६/३/२०
१९	कालिका गाउँपालिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सेवा सुविधा सम्बन्धी कार्यविधि ऐन, २०७६	२०७६/३/१५	२०७६/३/२०
२०	कालिका ग्रामीण आँखा क्लिनिक संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि ऐन, २०७६	२०७६/१०/०३	२०७६/१०/०६
२१	विनियोजन ऐन, २०७६ (पहिलो संसोधन)	२०७६/१०/०३	२०७६/१०/०६
२२	विनियोजन ऐन, २०७६ (दोस्रो संसोधन)	२०७६/१२/१०	२०७६/१२/१२
२३	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०७७	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२४	आर्थिक ऐन, २०७७	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२५	विनियोजन ऐन, २०७७	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२६	कालिका गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७७	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२७	स्थानीय तहमा वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७७	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२८	"घ" वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजत पत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ (पहिलो संसोधन)	२०७७/३/१०	२०७७/३/१४
२९	पूर्वाधार विकास सम्बन्धी ऐन, २०७७	२०७७/१०/२६	२०७७/११/१
३०	विनियोजन ऐन, २०७७ (पहिलो संसोधन)	२०७७/१०/२६	२०७७/११/१
३१	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०७८	२०७८/३/१०	२०७८/३/२५
३२	आर्थिक ऐन, २०७८	२०७८/३/१०	२०७८/३/२५
३३	विनियोजन ऐन, २०७८	२०७८/३/१०	२०७८/३/२५
३४	संघ संस्था दर्ता ऐन,२०७८	२०७८/९/९	२०७९/३/२५
३५	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम,२०७९	२०७९/३/१०	२०७९/३/२५
३६	आर्थिक ऐन,२०७९	२०७९/३/१०	२०७९/३/२५
३७	विनियोजन ऐन, २०७९	२०७९/३/१०	२०७९/३/२५
३८	साझेदारी ऐन, २०७९	२०७९/३/१०	२०७९/३/२५
३९	कालिका गाउँपालिका शिक्षा ऐन, २०७९	२०७९/९/२२	२०७९/९/२५

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
४०	विनियोजन ऐन, २०७९ (पहिलो संसोधन)	२०७९/९/२२	२०७९/९/२५
४१	विनियोजन ऐन, २०७९ (दोस्रो संसोधन)	२०८०/०३/१०	२०८०/०३/११
४२	विनियोजन ऐन, २०८०	२०८०/०३/१०	२०८०/०३/२५
४३	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८०	२०८०/०३/१०	२०८०/०३/२५
४४	आर्थिक ऐन, २०८०	२०८०/०३/१०	२०८०/०३/२५
४५	विनियोजन ऐन, २०८१	२०८१/०३/१०	२०८१/०३/२५
४६	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८१	२०८१/०३/१०	२०८१/०३/२५
४७	आर्थिक ऐन, २०८१	२०८१/०३/१०	२०८१/०३/२५
४८	विनियोजन ऐन,२०८१ मा पहिलो संशोधन	२०८१/०९/२५	२०८१/०९/२६
४९	कालिका गाउँपालिका शिक्षा ऐन, २०७९ (पहिलो संशोधन)	२०८१/०९/२५	२०८१/०९/२६
५०	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम,२०८२	२०८२/०३/१०	२०८२/०३/२५
५१	आर्थिक ऐन, २०८२	२०८२/०३/१०	२०८२/०३/२५
५२	विनियोजन ऐन, २०८२	२०८२/०३/१०	२०८२/०३/२५

ख. गाउँकार्यपालिकाद्वारा स्विकृत कानुनहरू

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
१	कालिका गाउँपालिका कार्यविभाजन नियमावली, २०७४	२०७४/३/२०	२०७४/३/२०
२	बैठक संचालन कार्यविधि, २०७४	२०७४/३/२०	२०७४/३/२०
३	कालिका गाउँपालिका,कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४	२०७४/३/२०	२०७४/३/२०
४	कालिका गा.पा. निर्णय वा आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणिकरण(कार्यविधि) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको नियमावली, २०७४	२०७४/४/१६	२०७४/४/१६
५	आ.व.२०७४/०७५ को नीति तथा कार्यक्रम, २०७४	२०७४/४/२०	२०७४/४/२०
६	कालिका गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता, २०७४	२०७४/४/२०	२०७४/४/२०
७	कालिका गाउँशिक्षा नियमावली, २०७४	२०७४/११/२३	२०७४/११/२३
८	कालिका गाउँपालिका घ वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजत पत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/४	२०७५/४/३
९	स्थानीय राजपत्र प्रकाशन कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/४	२०७५/४/३
१०	कालिका गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/४	२०७५/४/३
११	कालिका गा.पा. बाट गरिने वजार अनुगमन निर्देशिका, २०७५	२०७५/३/४	२०७५/४/३
१२	स्थानीय उर्जा विकाससम्बन्धी निर्देशिका, २०७५	२०७५/३/४	२०७५/४/३
१३	एफ.एम. रेडियो(व्यवस्थापन तथा संचालन) कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/९	२०७५/४/३
१४	साधारण निर्माणजन्य सामाग्री (ढुङ्गा,गिटी,माटो,वालुवा)	२०७५/३/९	२०७५/४/३

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
	सङ्कलन,उत्खनन,प्रशोधन,ओसारपसार तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५		
१५	सम्पतिकर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५	२०७५/३/९	२०७५/४/३
१६	विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७५	२०७५/५/१४	२०७५/५/२०
१७	शिक्षा नियमावलीमा पहिलो संसोधन, २०७५	२०७५/५/२०	२०७५/५/२५
१८	टोल विकास समिति संचालन कार्यविधि, २०७५	२०७५/९/२२	२०७५/९/२७
१९	अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७५	२०७५/९/२२	२०७५/९/२७
२०	जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७५	२०७५/९/२२	२०७५/९/२७
२१	बालसमूह गठन तथा संचालन निर्देशिका, २०७५	२०७५/१०/२३	२०७५/१०/२९
२२	स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यविधि, २०७५	२०७५/१०/२३	२०७५/१०/२९
२३	कालिका गाउँपालिकाको अनुगमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	२०७६/१/११	२०७६/१/१२
२४	कालिका गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	२०७६/१/११	२०७६/१/१२
२५	आपतकालीन बाल उद्दार कोष संचालन कार्यविधि, २०७६	२०७६/२/३२	२०७६/३/२
२६	कालिका गाउँपालिकाको दलित बालबालिका प्रोत्साहन वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	२०७६/३/१४	२०७६/३/१६
२७	कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६	२०७६/५/१०	२०७६/५/१३
२८	विद्यालय कर्मचारी,विद्यालय सहयोगी तथा बालविकास सहजकर्ता नियुक्ती गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	२०७६/५/१०	२०७६/५/१३
२९	सुत्केरी सट्टा शिक्षक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	२०७६/५/१०	२०७६/५/१३
३०	विद्यार्थी पोशाक वितरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको कार्यविधि, २०७६	२०७६/५/१०	२०७६/५/१३
३१	जिवजिवे ग्रामीण अस्पतालमा संचालन भएको कार्यक्रम अनुसार खर्च गर्ने कार्यविधि, निर्देशिका, २०७७	२०७७/२/५	२०७७/२/६
३२	कालिका गाउँपालिकाको छात्रवृत्ति प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७७	२०७७/२/३०	२०७७/३/१
३३	कालिका गाउँपालिका संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७७	२०७७/५/७	२०७७/५/८
३४	विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७७	२०७७/७/२७	२०७७/७/२९
३५	कालिका गाउँपालिकाको जलस्रोत व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७	२०७७/९/७	२०७७/९/१०
३६	दलितसँग सम्बन्धित कार्यक्रम संचालन मापदण्ड, २०७७	२०७७/१०/९	२०७७/१०/११
३७	कालिका गाउँपालिका शिक्षा नियमावली, २०७४ मा संसोधन, २०७७	२०७७/१०/९	२०७७/१०/११
३८	खानेपानी सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण	२०७७/११/१०	२०७७/११/१२

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत मिति	प्रमाणित मिति
	कार्यविधि, २०७७		
३९	लैंगिक हिंसा निवारण कोष संचालन कार्यविधि, २०७७	२०७७/११/१५	२०७७/११/१६
४०	कालिका गाउँपालिकाको कार्यसंचालन निर्देशिका, २०७७	२०७७/१२/६	२०७७/१२/८
४१	कालिका गाउँपालिका दुध उत्पादनमा आधारित अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७८	२०७८/३/२१	२०७८/३/२२
४२	कालिका गाउँपालिका व्यवसायिक किसानहरूलाई पशु विकासका लागि प्रदान गरिने उपकरण र पुरक सन्तुलित आहारमा ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८	२०७८/३/२१	२०७८/३/२२
४३	कालिका गाउँपालिका खेलकूद विकास समितिको गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७८	२०७८/७/२८	२०७८/७/२९
४४	दलित समुदायको परम्परागत सीष तथा आयआर्जन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८	२०७८/१२/१४	२०७८/१२/२०
४५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) रणनीति, २०७९	२०७९/०४/१९	२०७९/०४/२५
४६	वागमती प्रदेश सरकारले स्थानीय तहको सेवाको गठन तथा संचालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७९ बमोजिम अधिकृत छैठौं श्री लिलानाथ नेपाललाई अधिकृत सातौं तह पद कायम गरिएको सूचना	२०७९/०५/०२	२०७९/०५/०२
४७	कालिका गाउँपालिकाको साझेदारी कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७९	२०७९/०५/०२	२०७९/०५/१०
४८	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९	२०७९/०७/०१	२०७९/०७/१४
४९	कृषक/भेटेनरी प्राविधिक विद्यार्थी भ्रमण कार्यविधि, २०७९	२०७९/०७/०१	२०७९/०७/१४
५०	प्रविधिकहरूको फिल्ड भत्ता सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९	२०७९/०५/२०	२०७९/०५/२५
५१	नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम कार्यविधि, २०७९	२०७९/०७/०१	२०७९/०७/१४
५२	कालिका गाउँपालिकाको छात्रवृत्ति वितरण कार्यविधि, २०७९	२०७९/०९/२०	२०७९/०९/२५
५३	कार्य संचालन निर्देशिका, २०७७ (पहिलो संसोधन)	२०७९/०९/२०	२०७९/०९/२५
५४	कालिका गाउँपालिका स्वयंसेवक कर्मचारी परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९	२०७९/१२/१५	२०७९/१२/१६
५५	कालिका गाउँपालिका अटो तथा ई रिक्सा संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०	२०८०/०६/१९	२०८०/०६/२५
५६	कालिका गाउँपालिकाको कार्यसंचानल निर्देशिका, २०७७ (पहिलो संसोधन)	२०८०/०७/१०	२०८०/०७/२४
५७	आर्थिक सहायता सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	२०८१/०८/०५	२०८०/०८/१७
५८	कालिका गाउँपालिकाको सवारी साधन तथा ईन्धन सुविधा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	२०८१/०९/२२	२०८०/०९/२६

२.३.३ सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्र

- ✓ कानुन निर्माण प्रक्रियामा सम्बन्धित विषयको ज्ञान हासिल गरेका व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने।
- ✓ संघीय र प्रदेश तहसँग सहकार्य र सम्बन्ध बढाउने।
- ✓ कानुन निर्माणसम्बन्धी कानुन तयार गरी लागु गरी सो बमोजिम कानुनहरूको निर्माण एवं कार्यन्वयन गर्ने।
- ✓ स्थानीय तहमा हाल विद्यमान Institutional Memory लाई थप प्रोत्साहन गर्ने।
- ✓ कानुन निर्माणका नया क्षेत्र पहिचान गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- ✓ चाहिएको वखतमा मात्र कानुन निर्माण गर्ने प्रचलन हटाउने।
- ✓ कार्यन्वयनमा रहेका कानुनहरू वेवपेजमा User Friendly हुने गरी राख्ने।

२.४ गोसाइकुण्ड गाउँपालिकाः

२.४.१ निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या

- ✓ जम्मा सङ्ख्याः ८० ओटा
  - ऐनः २३ ओटा
  - नियमः ७ ओटा
  - निर्देशिकाः ६ ओटा
  - कार्यविधिः ३६ ओटा
  - नीति/नीति तथा कार्यक्रम/रणनीतिः २ ओटा
  - आचारसंहिताः १ ओटा
  - मापदण्डः २ ओटा
  - अन्यः ३ ओटा (दिग्दर्शन, योजना, राहत सम्बन्धी)

२.४.२ निर्मित कानुनहरूको नामावली

क्र. सं.	निर्मित कानुन	कैफियत
	ऐन	
१	शिक्षा ऐन, २०७५	
२	आर्थिक ऐन, २०७६	
३	आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७६	
४	एफ.एम रेडियो व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन, २०७६	
५	गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रबर्द्धन गर्न बनेको ऐन, २०७६	
६	न्यायिक समितिले उजुरीको कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधिका सम्बन्धमा ऐन, २०७६	
७	विनियोजन ऐन, २०७६	
८	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७६	
९	स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७६	
१०	विनियोजन ऐन, २०७७	

क्र. सं.	निर्मित कानुन	कैफियत
११	आर्थिक ऐन, २०७७	
१२	आर्थिक ऐन, २०७८	
१३	विनियोजन ऐन, २०७८	
१४	आर्थिक ऐन, २०७९	
१५	विनियोजन ऐन, २०७९	
१६	आर्थिक ऐन, २०८०	
१७	कर्मचारी कल्याण कोष सञ्चालन (कार्यविधि) ऐन, २०८०	
१८	वातावरण तथा प्राकतिक स्रोतको संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न ऐन, २०८०	
१९	विनियोजन ऐन, २०८०	
२०	आर्थिक ऐन, २०८१	
२१	विनियोजन ऐन, २०८१	
२२	आर्थिक ऐन, २०८२	
२३	विनियोजन ऐन, २०८२	
	नियमावली	
१	कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४	
२	गाउँकार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली, २०७४	
३	सार्वजनिक खरिद नियमावली प्रथम संशोधन नियमावली, २०७५	
४	शिक्षा नियामावली, २०७५	
५	लेखा समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७९	
६	कर्मचारी आचारसंहिता सम्बन्धी नियमावली, २०७९	
७	सुशासन समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७९	
	निर्देशिका	
१	आन्तरिक-नियन्त्रण-प्रणाली-निर्देशिका-२०७७	
२	कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७७	
३	स्थानीय उर्जा विकास सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७	
४	स्थानीय तहको सरकारबाट गरिने बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७७	
५	एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन निर्देशिका, २०७९	
६	एक्साभेटर संचालन निर्देशिका, २०८० (पहिलो संशोधन)	
	कार्यविधि	
१	कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४	
२	स्थानीय तहको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७४	
३	आन्तरिक आय सङ्कलन(ठेक्का बन्दोबस्त)सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	
४	कोरोना भाईरस संक्रमण रोकथाम तथा उपचार कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६	
५	खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६	
६	गाउँकार्यपालिका "घ" वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	
७	सहकारी ऐन, २०७६	

क्र. सं.	निर्मित कानुन	कैफियत
८	स्थानीय राजपत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	
९	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६	
१०	आपतकालिन बाल उद्दार कोष(सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७	
११	आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र कार्यसञ्चालन विधि, २०७७	
१२	कोरोना भाइरस (कोभिड १)९ संक्रमणको उपचारमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	
१३	घर बहाल कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७	
१४	टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०७७	
१५	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष(सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७	
१६	नदी तथा अन्य सार्वजनिक क्षेत्रको सरसफाई सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	
१७	व्यवसाय कर सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	
१८	सम्पत्ति कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७	
१९	सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७	
२०	सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	
२१	स्थानीय तहमा करारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	
२२	अपाङ्ग पुनर्स्थापना कोष व्यवस्थापन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७८	
२३	दलित समुदायको व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यविधि, २०७८	
२४	बाल अधिकार तथा संरक्षण कार्यविधि, २०७८	
२५	होमस्टे संचालन कार्यविधि, २०७८	
२६	गाई/भैंसी अनुदान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७९	
२७	कृषक समूह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	
२८	कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८०	
२९	गाउँपालिका स्तरिय उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार तथा सम्मान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०	
३०	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका खेलकुद सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	
३१	गोसाईकुण्ड गाउँपालिकाको अनदानको मल वितरण व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधी, २०८०	
३२	पशुपालनलाई व्यावासाय प्रवर्द्धन गर्न उपकरण औजार तथा अन्य आवश्यक सामाग्री खरिदवितरण कार्यविधि, २०८०	
३३	भैंसी तथा वंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यविधि, २०८०	
३४	मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	
३५	संक्षिप्त वातावरण अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०८०	
३६	मेलमिलापकर्ताको सेवा सुविधा सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	
	नीति/नीति तथा कार्यक्रम/रणनीति	
१	बाल विवाह अन्त्यसम्बन्धी गाउँपालिका स्तरीय रणनीति, २०७८	
२	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण (लैससास) नीति, २०७८	
	आचारसंहिता	
१	गोसाईकुण्ड गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता,२०७४	

क्र. सं.	निर्मित कानुन	कैफियत
	मापदण्ड	
१	एकल महिला विधुवा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७८	
२	विपन्न नागरिकको दिगो जिविकोपार्जनका लागि व्यवसाय स्थानार्थ बीउपूँजी अनुदान मापदण्ड, २०७८	
	अन्य	
१	असङ्गठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिकवर्ग र असहायहरूलाई उपलब्ध गराइने राहत सम्बन्धी, २०७६	
२	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७७	
३	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१	

२.४.३ सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्र

- ✓ कानुन निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश तहसँग सहकार्य र सम्बन्ध बढाउने।
- ✓ स्थानीय तहमा हाल विद्यमान Institutional Memory लाई थप प्रोत्साहन गर्ने।
- ✓ कानुन निर्माणका नया क्षेत्र पहिचान गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- ✓ कार्यन्वयनमा रहेका कानुनहरू वेवपेजमा User Friendly हुने गरी राख्ने।
- ✓ संघीय र प्रदेश तहले स्थानीय तहका लागि थप नमुना कानुनहरू बनाई लागु गराउने व्यवस्था गर्ने
- ✓ स्थानीय आवश्यक्ता र परिवेश अनुसार कानुन निर्माण एवं कार्यन्वयन हुन पर्ने।
- ✓ कानुन निर्माणका प्रचलित नियमहरू अनिवार्य रूपमा पालना हुनुपर्ने।

२.५ नौकुण्ड गाउँपालिकाः

२.५.१ निर्मित कानुनहरूको विवरण एवम् सङ्ख्या

- ✓ जम्मा सङ्ख्याः ९४ ओटा
  - ऐनः २९ ओटा
  - नियमः ५ ओटा
  - निर्देशिकाः २ ओटा
  - कार्यविधिः ४२ ओटा
  - नीतिः १ ओटा
  - आचारसंहिताः ३ ओटा
  - मापदण्डः ३ ओटा
  - अन्यः ९ ओटा

२.५.२ निर्मित कानुनहरूको नामावली

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
ऐनहरू				
१	नौकुण्ड गाउँपालिका पूर्वाधार व्यवस्थापन ऐन, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०४-०१

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
२	नौकुण्ड गाउँपालिका न्यायिक समितिको ऐन, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
३	नौकुण्ड गाउँपालिका स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०४-०१
४	नौकुण्ड गाउँपालिका सहकारी ऐन, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०४-०१
५	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन	२०७५-०३-१०	सभा	२०७५-०३-१०
६	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन	२०७५-०३-१०	सभा	२०७५-०३-१०
७	नौकुण्ड गाउँपालिकाको संस्था दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धि ऐन, २०७६	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
८	नौकुण्ड गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०७६	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
९	नौकुण्ड गाउँपालिका विनियोजन ऐन,२०७६	२०७६-०३-३१	सभा	२०७६-०४-०१
१०	आर्थिक ऐन २०७६/७७	२०७६-०३-३१	सभा	२०७६-०३-३१
११	नौकुण्ड गाउँपालिकाको गाउँ सभामा प्रस्तुत आ.व. २०७८/०७९ को विनियोजन ऐन	२०७८-०३-१०	सभा	२०७८-०३-१०
१२	नौकुण्ड गाउँपालिकाको गाउँ सभामा प्रस्तुत आ.व. २०७८/०७९ को आर्थिक ऐन	२०७८-०३-१०	सभा	२०७८-०३-१०
१३	नौकुण्ड गाउँपालिकाको १० औं (विशेष) गाउँ सभामा प्रस्तुत आ.व. २०७८/०७९ को विनियोजन ऐन र बजेट विवरण	२०७८-०८-०४	सभा	२०७८-०८-०४
१४	आर्थिक ऐन २०७८ लाई संशोधन गर्न बनेको ऐन	२०७८-०८-०४	सभा	२०७८-०८-०४
१५	विनियोजन ऐन २०७८ लाई संशोधन गर्न बनेको ऐन २०७८	२०७८-०८-०४	सभा	२०७८-०८-०४
१६	नौकुण्ड गाउँपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७८	२०७८-०३-१०	कार्यपालिका	२०७८-०३-१०
१७	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९	२०७९-०३-१०	सभा	२०७९-०३-१०
१८	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७९	२०७९-०३-१०	सभा	२०७९-०३-१०
१९	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८०	२०८०-०३-१३	सभा	२०८०-०३-१३
२०	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८०	२०८०-०३-१३	सभा	२०८०-०३-१३
२१	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन(पहिलो संशोधन), २०८०	२०८०-०४-०३	सभा	२०८०-०४-०३
२२	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन(पहिलो संशोधन), २०८०	२०८०-०६-१५	सभा	२०८०-०६-१५
२३	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन(दोश्रो संशोधन), २०८०	२०८०-११-०६	सभा	२०८०-११-०६
२४	७१५ नौकुण्ड गाउँपालिका विनियोजन ऐन,(तेश्रो संशोधन) २०८०	२०८०-११-०६	सभा	२०८०-११-०६
२५	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८१	२०८१-०३-१०	सभा	२०८१-०३-१०

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
२६	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८१	२०८१-०३-१०	सभा	२०८१-०३-१०
२७	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन(पहिलो संशोधन), २०८१	२०८१-०८-२३	सभा	२०८१-०८-२३
२८	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८२	२०८२-०३-०८	सभा	२०८२-०३-०८
२९	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८२	२०८२-०३-०८	सभा	२०८२-०३-०८
नियमावली				
१	नौकुण्ड गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली , २०७४	२०७४-०३-२९	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
२	नौकुण्ड गाउँ कार्यपालिका (कार्यसम्पादन) नियमावली, २०७४	२०७४-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
३	नौकुण्ड कार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको नियमावली, २०७४	२०७४-०३-२९	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
४	नौकुण्ड गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०३-२०
५	दलित सहायता कोष परिचालन नियमावली २०७७	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०
निर्देशिका				
१	बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७६	२०७६-०३-१५	कार्यपालिका	२०७६-०३-१५
२	हाट बजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७८	२०७८-०३-०६	कार्यपालिका	२०७८-०३-०६
कार्यविधि				
१	गाउँ कार्यपालिकाको बैठक संचालन कार्यविधि, २०७४	२०७४-०३-२९	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
२	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५	२०७५-१२-११	कार्यपालिका	२०७५-१२-२५
३	नौकुण्ड गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६	२०७६-०३-१५	कार्यपालिका	२०७६-०३-२०
४	नौकुण्ड गाउँपालिकाको व्यवसाय दर्ता कार्यविधि, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
५	स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
६	मर्मत सम्भार कोष व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
७	नौकुण्ड गाउँसभा संचालन कार्यविधि, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०३-१५
८	"घ" वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
९	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको कानून, २०७६	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
१०	नौकुण्ड गाउँपालिकाको टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
११	नौकुण्ड गाउँपालिकाको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१
१२	नौकुण्ड गाउँपालिका बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति (कार्य संचालन) कार्यविधि २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१
१३	नौकुण्ड गाउँपालिकाको राजश्व परामर्श समितिको कार्य सञ्चालन कार्यविधि २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१
१४	नौकुण्ड गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यविधि, २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१
१५	नौकुण्ड गाउँपालिकाको सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा संचालन सम्बन्धि कार्यविधि २०७७	२०७८-०१-१८	कार्यपालिका	२०७८-०१-२१
१६	नौकुण्ड गाउँपालिकाको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यविधि, २०७७	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०
१७	नौकुण्ड गाउँपालिकाको उद्यम/व्यवसाय (दर्ता तथा सञ्चालन) सम्बन्धी कार्यविधि (संशोधित २०७८)	२०७८-०३-०६	कार्यपालिका	२०७८-०३-०६
१८	अपाङ्गता पुर्नस्थापना कोष परिचालन कार्यविधि	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०
१९	नौकुण्ड गाउँपालिकामा करारमा प्राविधिक तथा श्रेणीविहिन कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७	२०७७-११-२२	कार्यपालिका	२०७७-१२-०१
२०	नौकुण्ड गाउँपालिकाको युवा लक्षित कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७	२०७७-०९-२८	कार्यपालिका	२०७७-१२-०८
२१	नौकुण्ड गाउँपालिका एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७८	२०७८-०२-२५	कार्यपालिका	२०७८-०२-२५
२२	बाल अधिकार संरक्षण तथा संवर्धन कार्यविधि २०७८	२०७८-०८-०२	कार्यपालिका	२०७८-०८-०२
२३	नौकुण्ड गाउँपालिकाको योजना प्रक्रियामा युवा सहभागिता सम्बन्धी कार्यविधि २०७८	२०७८-०६-११	कार्यपालिका	२०७८-०६-११
२४	नौकुण्ड गाउँपालिकाको संचित कोषको आन्तरिक लेखा परीक्षण सम्बन्धी कार्यविधि २०७८	२०७८-०६-११	कार्यपालिका	२०७८-०६-११
२५	नौकुण्ड गाउँपालिका संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि २०७८	२०७८-०६-११	कार्यपालिका	२०७८-०६-११
२६	नौकुण्ड गाउँपालिका मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७८	२०७८-०३-०८	कार्यपालिका	२०७८-०३-०८
२७	नौकुण्ड गाउँपालीकाको घर वहाल कर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७८	२०७८-०३-०८	कार्यपालिका	२०७८-०३-०८
२८	नौकुण्ड गाउँपालिकाको व्यवसाय कर सम्बन्धी कार्यविधि (भाग २) २०७८	२०७८-०३-०८	कार्यपालिका	२०७८-०३-०८
२९	उत्पादक तथा अधिकृत विक्रेताद्वारा निर्धारित दरमा (क्याटलग सपिङ्ग) खरिद गर्ने कार्यविधि, २०८०	२०८०-०१-२७	कार्यपालिका	२०८०-०१-२७

क.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
३०	नौकुण्ड गाउँपालिकाको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०८०	२०८०-०१-२७	कार्यपालिका	२०८०-०१-२७
३१	नौकुण्ड गाँउपालिकाको रोजगार संवाद मंच संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०	२०८०-०३-११	कार्यपालिका	२०८०-०३-११
३२	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८०	२०८०-१०-२८	कार्यपालिका	२०८०-१०-२८
३३	नौकुण्ड गाउँपालिका आपतकालिन कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०८०	२०८०-१०-२८	कार्यपालिका	२०८०-१०-२८
३४	पूर्वानुमानमा आधारित विपद् पुर्वतयारी तथा अग्रिम प्रतिकार्य कार्यविधि, २०८०	२०८०-१०-२८	कार्यपालिका	२०८०-१०-२८
३५	कृषि, पशुपंक्षी तथा अन्य व्यवसाय र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन अनुदान कार्यविधि, २०८०	२०८०-१०-२८	कार्यपालिका	२०८०-१०-२८
३६	नौकुण्ड गाउँपालिका छात्रवृत्ति प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०	२०८०-११-०६	कार्यपालिका	२०८०-११-०६
३७	करार सेवामा युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यविधि, २०८०	२०८०-११-०६	कार्यपालिका	२०८०-११-०६
३८	कृषि विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१	२०८१-०१-३०	कार्यपालिका	२०८१-०१-३०
३९	उद्यम, व्यवसाय र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन कार्यविधि, २०८१	२०८१-०१-३०	कार्यपालिका	२०८१-०१-३०
४०	कार्यसम्पादनमा आधारित कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यविधि, २०८१	२०८१-०४-०६	कार्यपालिका	२०८१-०४-०६
४१	नौकुण्ड गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत प्राविधिकहरूको फिल्ड भत्ता सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	२०८१-०४-०६	कार्यपालिका	२०८१-०४-०६
४२	प्रा.वि. करार शिक्षक छनौट कार्यविधि, २०८१	२०८१-०४-०६	कार्यपालिका	२०८१-०४-०६
नीति				
१	सार्वजनिक निजी साझेदारी योजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नीति २०७८	२०७८-०४-१०	कार्यपालिका	२०७८-०४-१०
आचारसंहिता				
१	नौकुण्ड गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता, २०७५	२०७५-०३-११	कार्यपालिका	२०७५-०३-२०
२	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) प्रवर्द्धन आचारसंहिता, २०७७	२०७७-०९-२८	कार्यपालिका	२०७७-१२-०८
३	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) प्रवर्द्धन आचारसंहिता	२०७७-०९-२८	कार्यपालिका	२०७७-१२-०८
मापदण्ड				
१	नौकुण्ड गाँउपालिका भित्र असंगठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिक बर्ग तथा असहायहरूलाई उपलब्ध गराईने राहत सम्बन्धि मापदण्ड २०७६	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०
२	होम क्वारेन्टिन सम्बन्धि मापदण्ड २०७७	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०

क्र.सं.	निर्मित कानुन	स्वीकृत		राजपत्रमा प्रकाशन
		मिति	कर्ता	
३	नौकुण्ड गाउँपालिका भवन निर्माण सम्बन्धी नक्सापास मापदण्ड २०७७	२०७७-०६-१६	कार्यपालिका	२०७७-०६-१६
अन्य कानून				
१	विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना तथा संचालन गर्न बनेको विधेयक, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
२	नौकुण्ड गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा विधेयक, २०७६	२०७६-०९-२७	कार्यपालिका	२०७६-०९-२७
३	नौकुण्ड गाउँपालिकामा सेवा करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक, २०७६	२०७६-०३-१४	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
४	नौकुण्ड गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्धन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७६	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
५	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक, २०७६	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
६	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७६ नौकुण्ड गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक	२०७६-०३-३१	कार्यपालिका	२०७६-०४-०१
७	नौकुण्ड गाउँपालिकाको विपद जोखिम प्रतिकार्य योजना २०७७	२०७८-०१-२१	कार्यपालिका	२०७८-०१-१८
८	नौकुण्ड गाउँपालिकाको आपतकालीन कार्यसञ्चालन विधि २०७७	२०७८-०१-२१	कार्यपालिका	२०७८-०१-१८
९	नौकुण्ड गाउँपालिकाको कोभिड–१९(कोरोना भाईरस) सम्बन्धी आकस्मिक योजना	२०७७-०३-२०	कार्यपालिका	२०७७-०३-३०

२.५.३ सुधार गर्नुपर्ने विषय क्षेत्र

- ✓ कार्यन्वयनमा रहेका कानुनहरू वेवपेजमा राखी प्रयोगमैत्री (User Friendly) बनाउने।
- ✓ संघीय र प्रदेश तहले स्थानीय तहका कानुनहरू लागु गराउने व्यवस्था गर्ने
- ✓ कानुन निर्माणमा proactive approach अपनाउने।
- ✓ स्थानीय तहमा O&M गरी कानुन सेवाको कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने।
- ✓ स्थानीय तहमा कानुन निर्माण बिधि र पद्धतिमा एकरूपता ल्याउनुपर्ने।

परिच्छेद : ३
तथ्याङ्क संश्लेषण एवम् विश्लेषण

सङ्कलित तथ्याङ्क र सूचनाहरूको संश्लेषण र विश्लेषण गरी साझा प्रवृति पत्ता लगाउनु यस परिच्छेदको उद्देश्य रहेको छ। यसका लागि शाव्दिक प्रस्तुतीकरणका अलवा चित्रात्मक प्रस्तुतीकरणलाई समेत उपयोग गरिएको छ। शाव्दिक प्रस्तुतीकरणतर्फ तटस्थता, स्पष्टता र सरलताजस्ता मर्महरूलाई आत्मसात गरिएको छ भने चित्रात्मक प्रस्तुतीकरणतर्फ स्तम्भचित्र, रेखाचित्र, वृतचित्र, ग्राफचित्र, तालिकाचित्र, फ्लोचार्टजस्ता माध्यमबाट तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने जमर्को गरिएको छ।

३.१ कानुन निर्माणमा ऐनको हिस्सा

स्थानीय तहका लागि गाउँसभाबाट बनाइएका ऐनहरू सवभन्दा उच्चकोटिका कानुन हुन्। यसमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले विभिन्न आयामबाट संश्लेषण र विश्लेषण गर्ने संभावना उच्च रहन्छ। रसुवा जिल्लाका छ ओटा गाउँपालिकाहरूद्वारा हालसम्म निर्माण भएका ऐनहरूको सङ्ख्यात्मक अवस्थालाई हेर्दा देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छः

सि.नं.	गाउँपालिका	निर्माण भएका ऐनको सङ्ख्या
१	आमाछोदिङ्मो	६
२	उत्तरगया	१५
३	कालिका	४२
४	गोसाइकुण्ड	२३
५	नौकुण्ड	२९

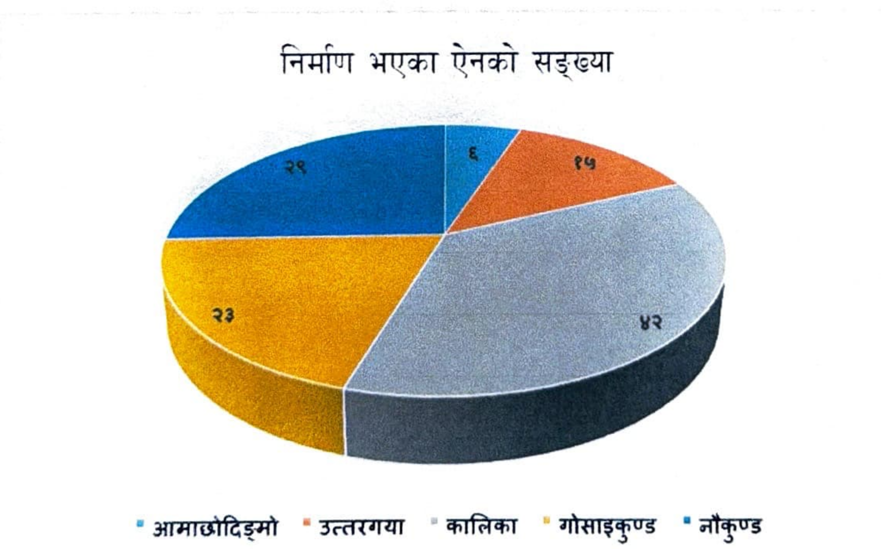

माथिको प्रस्तुतिमा कालिका, नौकुण्ड र गोसाइकुण्ड गाउँपालिकामा क्रमशः सवभन्दा बढी ऐन निर्माण भएको देखिन्छ। यद्यपि, यो सङ्ख्यामा सालबसाली रूपमा प्रस्तुत हुने आर्थिक ऐन र विनियोजन ऐन समेत समावेश भएको अवस्था छ तर पनि यी पालिकाहरू ऐन निर्माणमा अगाडि नै देखिन्छन्।

३.२ कानुन निर्माणमा ऐन वाहेक नियम, निर्देशिका र कार्यविधिको हिस्सा

सि.नं.	गाउँपालिका	ऐनवाहेकका निर्माण भएका कानुनको सङ्ख्या			जम्मा
		नियम	निर्देशिका	कार्यविधि	
१	आमाछोदिङ्मो	६	३	३८	४७
२	उत्तरगया	५	३	५५	६३
३	कालिका	६	७	४१	५४
४	गोसाइकुण्ड	७	६	३६	४९
५	नौकुण्ड	५	२	४२	५१
जम्मा		२९	२१	२१२	२६४

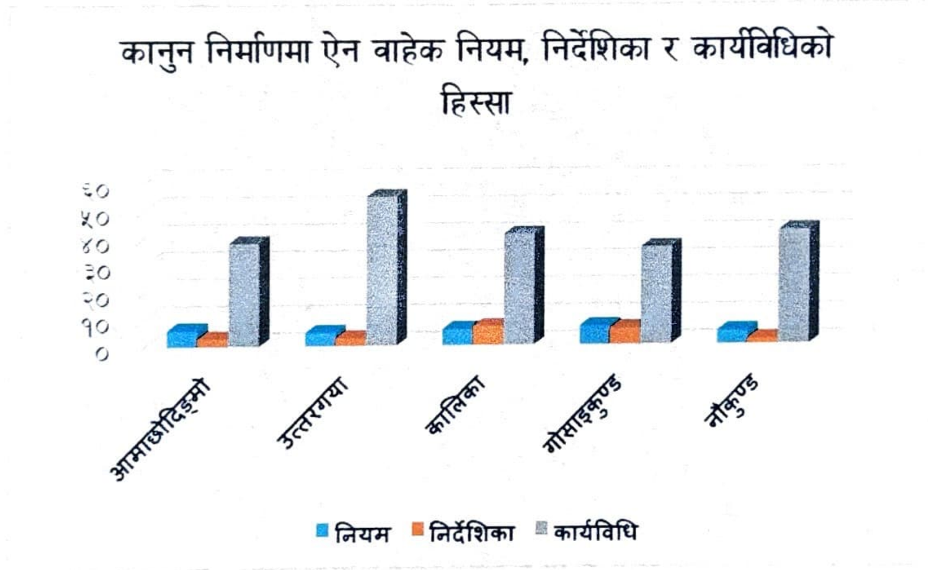

माथिको स्तम्भचित्रमा कार्यविधिको हिस्सा बढी देखिन्छ। उत्तरगया गाउँपालिकामा सवभन्दा बढी कार्यविधि कार्यान्वयनमा आएको देखिए पनि अन्य पालिकाहरूमा पनि यसको हिस्सा बढी नै रहेको छ। ऐन वाहेकका अन्य कानुनहरु निर्माणमा बढी लगाव पालिकाहरुको देखिन्छ।

३.३ कानुन निर्माणमा ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि वाहेकको हिस्सा

सि. नं.	गाउँपालिका	निर्माण भएका कानुनको सङ्ख्या	ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि	
			जम्मा	कोलम (२)-कोलम (३)
	(१)	(२)	(३)	(४)
१	आमाछोदिङ्मो	५७	५३	४
२	उत्तरगया	८१	७८	३
३	कालिका	१०९	९६	१३
४	गोसाइकुण्ड	८०	७२	८
५	नौकुण्ड	९४	८०	१४
जम्मा		४२१	३७९	४२

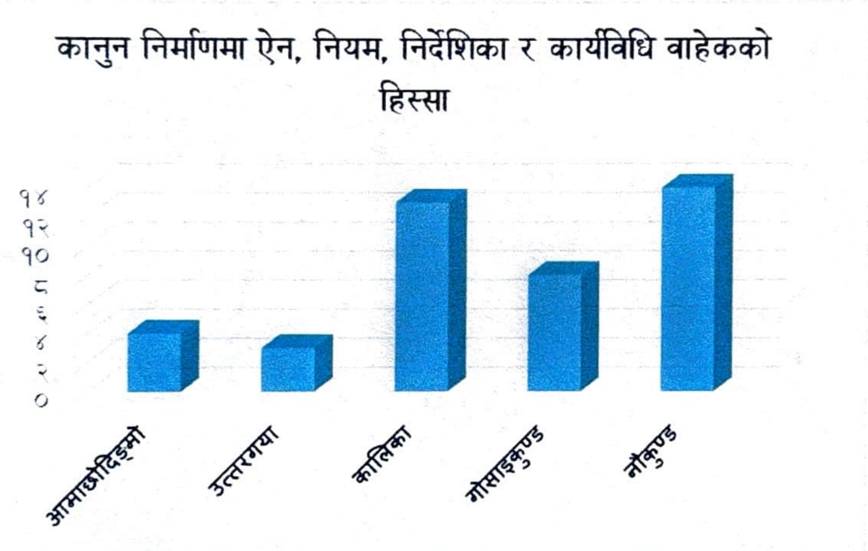

ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिवाहेक अन्य कानुनहरू योजना, मापदण्ड, आचारसंहिता, नीति, रणनीति, कार्यनीति, दीग्दर्शनजस्ता दस्तावेजहरूको माथिको तुलनात्मक प्रस्तुतीकरण हेर्दा पनि कालिका, नौकुण्ड र गोसाइकुण्ड गाउँपालिका बाहेक अन्यको हिस्सा सानो देखिन्छ।

३.४ कानुन निर्माण भएको अवधि

नेपालको संविधान लागू भएपश्चात् २०७४ सालमा पहिलो पटक र २०७९ सालमा दोस्रो पटक स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भैसकेको छ। यही अवस्थालाई मनन गरी कानुन निर्माणलाई पनि २०७४ देखि २०७८ सम्मको पहिलो अवधि र २०७९ देखि हालसम्मलाई दोस्रो अवधि मानिएको छ। २०७९ वैशाख

३० गते नै निर्वाचन सम्पन्न भएको र निर्वाचन मार्फत् जनप्रतिनिधिहरू परिवर्तन हुने अवस्थालाई मनन गरी यसरी दुई भागमा बाडिएको हो।

सि.नं.	गाउँपालिका	निर्माण भएका कानुनको सङ्ख्या			कैफियत
		पहिलो अवधि	दोस्रो अवधि	जम्मा	
१	आमाछोदिङ्मो	०	५७	५७	
२	उत्तरगया	३६	४५	८१	
३	कालिका	७८	३१	१०९	
४	गोसाइकुण्ड	५३	२७	८०	
५	नौकुण्ड	६६	२८	९४	
		२३३	१८८	४२१	

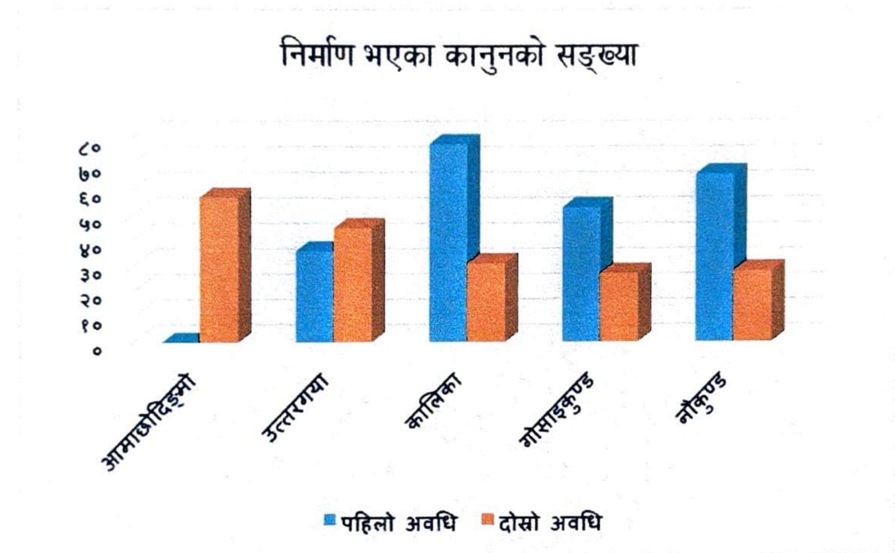

कालिका, गोसाइकुण्ड र नौकुण्डमा पहिलो अवधिमा उल्लेखनीय सङ्ख्यामा कानुनहरू निर्माण भएको छ भने उत्तरगया र आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा दोस्रो अवधिमा बढी कानुनहरू निर्माण भएको देखिन्छ। जोडजम्माबाट हेर्दा कालिका, नौकुण्ड र उत्तरगयामा सवभन्दा बढी कानुनहरू निर्माण भएका छन्। सङ्ख्यात्मक रूपमा हेर्दा पहिलो अवधिमा नै बढी कानुनहरू निर्माण भएको देखिन्छ।

३.५ कानुन निर्माण चक्र पालनाको अवस्था

नेपालको संविधानको धारा २२६(२) ले स्थानीय तहको कानुन निर्माणसम्बन्धी प्रक्रिया प्रदेशले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको छ। यसले कानुन निर्माण प्रक्रियालाई केही व्यवस्थित गरेको छ। रसुवा जिल्लाका ५ वटा स्थानीय तहमा केही केही फरक अभ्यास रहेको देखिए पनि सारभूत रूपमा देहायका चरणहरू अवलम्बन गरिएको देखिन्छ :

- कानुन निर्माणको विषयक्षेत्र पहिचान गर्ने
- सम्बन्धित शाखाले कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने। अधिकांश पालिकाहरूमा न्यायिक सहजकर्ताको व्यवस्था गरिएको अवस्था
- पालिकाको विधायन समितिसँग समन्वय गरी परिमार्जन एवम् साफी गर्ने।
- आवश्यकतानुसार सम्बन्धित पक्षसँग छलफल गर्ने। राय सुझाव लिने।
- मस्यौदालाई परिमार्जन गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने
- कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मस्यौदालाई सभामा पेश गर्ने
- सभाबाट पारित मस्यौदा पालिका प्रमुखले प्रमाणित गर्ने
- राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने
- कार्यान्वयन गर्ने।
- आवश्यकतानुसार संशोधन गर्ने।

माथिका चरणहरू हेर्दा कानुन निर्माणको विषयक्षेत्र पहिचान गर्ने र सरोकारवालासँग छलफल गर्ने चरणहरूमा कम महत्त्व दिएको देखिन्छ। समस्या देखिएपछि मात्र विषयक्षेत्र पहिचान गरी कानुन निर्माणमा तदारूकता देखाउने प्रवृत्ति हटाउनु जरूरी छ। साथै, सम्बन्धित पक्षसँग जति बढी छलफल गरियो त्यति नै कानुन कार्यान्वयमा सहजता आउने विषयलाई पनि त्यति ख्याल गरेको देखिएन।

३.६ तथ्याङ्क संश्लेषण एवम् विश्लेषणबाट प्राप्त निचोड

माथिका प्रकरणहरूमा प्रस्तुत तथ्याङ्क संश्लेषण एवम् विश्लेषणबाट स्थानीय तहका कानुन निर्माणमा देहायका कमीकमजोरीहरू रहेको पाइन्छ :

- ✓ कानुन निर्माणमा ऐनको हिस्सा बढी हुनुपर्नेमा सो देखिएन,
- ✓ कार्यविधिहरूको निर्माण बढी भएकाले स्थानीय तहको शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलनको सिद्धान्तको परिपालनामा कमजोरी भयो,
- ✓ कानुन निर्माण चक्रको पालनालाई महत्त्व दिएको देखिएन,
- ✓ कुन विषयक्षेत्रमा पहिला कानुन बनाउने र कुनमा पछि बनाउने भन्ने व्यहोरालाई प्राथमिकीकरण गरको देखिएन। जहिले समस्या पर्छ त्यसबेला बनाउने भन्ने तदर्थवाद हावी भयो,
- ✓ कानुन निर्माणका लागि पहिलो अवधि (वि.सं.२०७४ सालदेखि २०७८ सम्मको अवधि) बढी उर्वर देखियो,
- ✓ कानुन निर्माण प्रक्रियामा एकरूपता देखिएन,
- ✓ कानुन निर्माणमा सम्बन्धित पक्षलाई सहभागिता गराउने विषय छायामा पर्यो,

परिच्छेद : ४
निष्कर्ष

नेपालको संघीय व्यवस्था सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयका आधारमा परिचालित छ। तीन तहका सरकारका लागि छुट्टाछुट्टै र साझा अधिकारहरूको नेपालको संविधानमै व्यवस्था गरिएको अवस्था रहेकाले कानुनी प्रभावकारिताका लागि क्षमतास विकास विकल्परहित नै हुने तथ्यलाई कदापि बिर्सन हुनैन।

स्थानीय सरकार जनताको सवभन्दा नजिकको निकाय भएकाले यसले जनआवश्यकता पहिचान गर्न सक्नु पर्दछ। यो पहिचान गरिएको विषयक्षेत्रलाई अरू तहले सहयोग र समन्वय गर्नुपर्दछ। सामाजिक आवश्यकताको प्रतिबिम्ब कानुनमा प्रष्ट देखिनु जरूरी छ। कानुनी तथा प्राविधिक विशेषज्ञताको कमी, अस्पष्ट नीति एवम् प्रक्रिया ढिलो हुने प्रवृत्ति, पुराना कानुनहरूको अद्यावधिक नहुनु तथा सम्बन्धित निकायबीच समन्वयको कमजोरीजस्ता समस्याहरू पनि आजसम्म पूर्ण रूपमा हटेका छैनन। स्वार्थ समुहको प्रभावलाई निस्तेज कसरी पार्ने ? तत्कालका लागि समस्या टार्ने तर दीर्घकालीन सोच नराख्ने प्रवृत्तिले असङ्ख्य चुनौतिहरू दिनानुदिन थपिदिएका छन् । यसका साथै कानुनहरू कठिन भाषा एवम् संयुक्त वाक्यमा लामो गरी लेखिने भएकाले सर्वसाधारणलाई बुझ्न समेत गाह्रो भैरहेको अवस्था देखिन्छ।

चित्र ३ नीति चक्रको अवधारणामा आधारित सार्वजनिक नीति निर्माणका चरणहरू

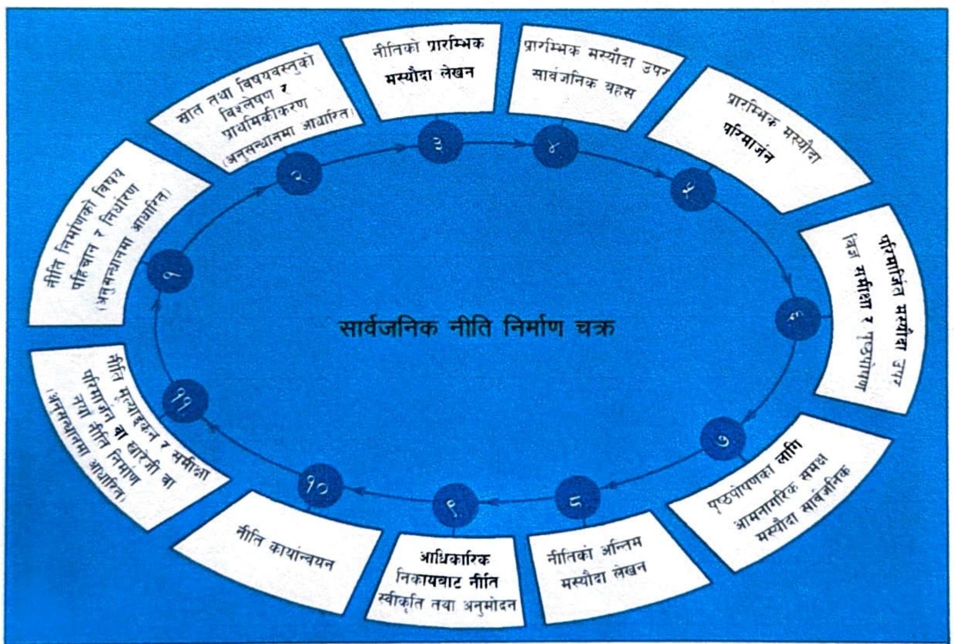

स्रोत विष्णु राज उप्रेती र भक्त कुमार विश्वकर्माद्वारा चित्रित।

कानुन निर्माण एवम् कार्यान्वयनमा मूल समस्या भनेको नीति निर्माण चक्रको परिपालना नहुनु नै रहेको देखिन्छ। यसका साथै देहायका सुझावहरू समेत बुँदाबद्ध गरिएका छन् :

- ✓ कानुन निर्माणलाई दीर्घकालीन सोच अनुरूप अगाडि बढाउने
- ✓ कानुन निर्माण प्रक्रियामा सम्बन्धित विषयको ज्ञान हासिल गरेका व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने
- ✓ विधेयक तर्जुमा गर्दा विज्ञ र सरोकारवालासँग राय सुझाव लिने दिने व्यवस्था गर्ने

- ✓ खासगरी क्षमता विकासका लागि संघीय र प्रदेश तहसँग सहकार्य र सम्बन्ध बढाउने
- ✓ कानुन निर्माणमा निहीत स्वार्थको द्वन्द्वलाई निरूत्साहन गर्ने
- ✓ नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, प्रयोग र भण्डारणमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा एकीकृत मापदण्ड निर्माण गर्ने
- ✓ सुचना प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिनुपर्ने
- ✓ स्थानीय तहका लागि थप नमुना कानुनहरू तयार गरी सहजीकरण गरिदिनु पर्ने
- ✓ कानुन निर्माण सम्बन्धमा स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्नुपर्ने
- ✓ ऐन सशोधन गर्दा सशोधन गर्नपर्ने कारण र उद्देश्य एवम् तीन महले सहित विधेयक पेश गर्नुपर्ने
- ✓ संविधानमा रहेका अधिकार सूचीहरूको सम्बन्धमा कानुनहरू तयार गरी लागु गर्ने
- ✓ स्थानीय तहमा हाल विद्यमान Institutional Memory लाई थप प्रोत्साहन गर्ने
- ✓ कानुन निर्माणमा PROACTIVE APPROACH अवलम्बन गर्ने गराउने
- ✓ कानुन निर्माणसम्बन्धी कानुन तयार गरी लागु गर्ने
- ✓ हाल कार्यान्वयनमा रहेका कानुनहरू सम्बन्धित पालिकाको वेवपेजमा युजर फ्रेन्डली हुने गरी राख्ने
- ✓ समस्या परेपछि कानुन निर्माण गर्ने सोच हटाई नयाँ नयाँ कानुन निर्माण गर्नुपर्ने
- ✓ कानुन निर्माणका क्षेत्रहरू सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धानलाई थप बढाउने
- ✓ स्थानीय आवश्यकता र परिवेश अनुसार कानुन निर्माण एवम् कार्यान्वयन हुनुपर्ने
- ✓ कानुन निर्माणका प्रचलित चरणहरू पालना गर्ने गराउने
- ✓ हतारमा कानुन निर्माण गर्ने चलन हटाउन नसकिएको

परिच्छेद : ५
सम्बन्धित कागजातहरू

५.१ अनुगमन तथा सूचना सङ्कलनका लागि टोलीलाई खटाइएको पत्र

फोन नं.:०१०-५४०२५२
इमेल: ddcrasuwa@gmail.com
वेबसाईट:ddcrasuwa.gov.np

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

रसुवा

वागमती प्रदेश

प.सं.: २०८२/८३
च.नं.: ५५

मिति: २०८२/०६/२२

विषयः आवश्यक सहयोग गरिदिने बारे।

श्री गाउँपालिकाको कार्यालय,
कालिका गाउँपालिका, धैवुङ, रसुवा।

यस कार्यालयको आ.व.२०८२/८३ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा देहायबमोजिमको कार्यसम्पादन समेत गर्ने व्यवस्था भएको र उक्त कार्यसम्पन्न गर्न जिल्ला समन्वय अधिकारी राजेन्द्रप्रसाद आचार्यको नेतृत्वमा इन्जिनियर श्री दिपराज वस्नेत सम्मिलित टोली तहाँ गाउँपालिकाको कार्यालयमा खटाइएकोले तहाँ पालिकाबाट हालसम्म स्वीकृत भई कार्यान्वयमा गएका कानुनहरुको नामावली एवम् सफ्टकपी तथा मुख्यमुख्य कानुनहरुको प्रमाणित हार्डकपी उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध छ।

देहाय :

'स्थानीय तहले तर्जुमा गरेका कानुनहरुको अभिलेखीकरण सहितको जिल्ला सूचना तथा अभिलेख केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने।'

राजेन्द्रप्रसाद आचार्य
जिल्ला समन्वय अधिकारी

५.२ सम्बन्धित पालिकाले उपलब्ध गराएका कानुनसम्बन्धी कागजातहरू (पुस्तक, राजपत्र, प्रतिलिपि आदि)

आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु

कालिका गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु

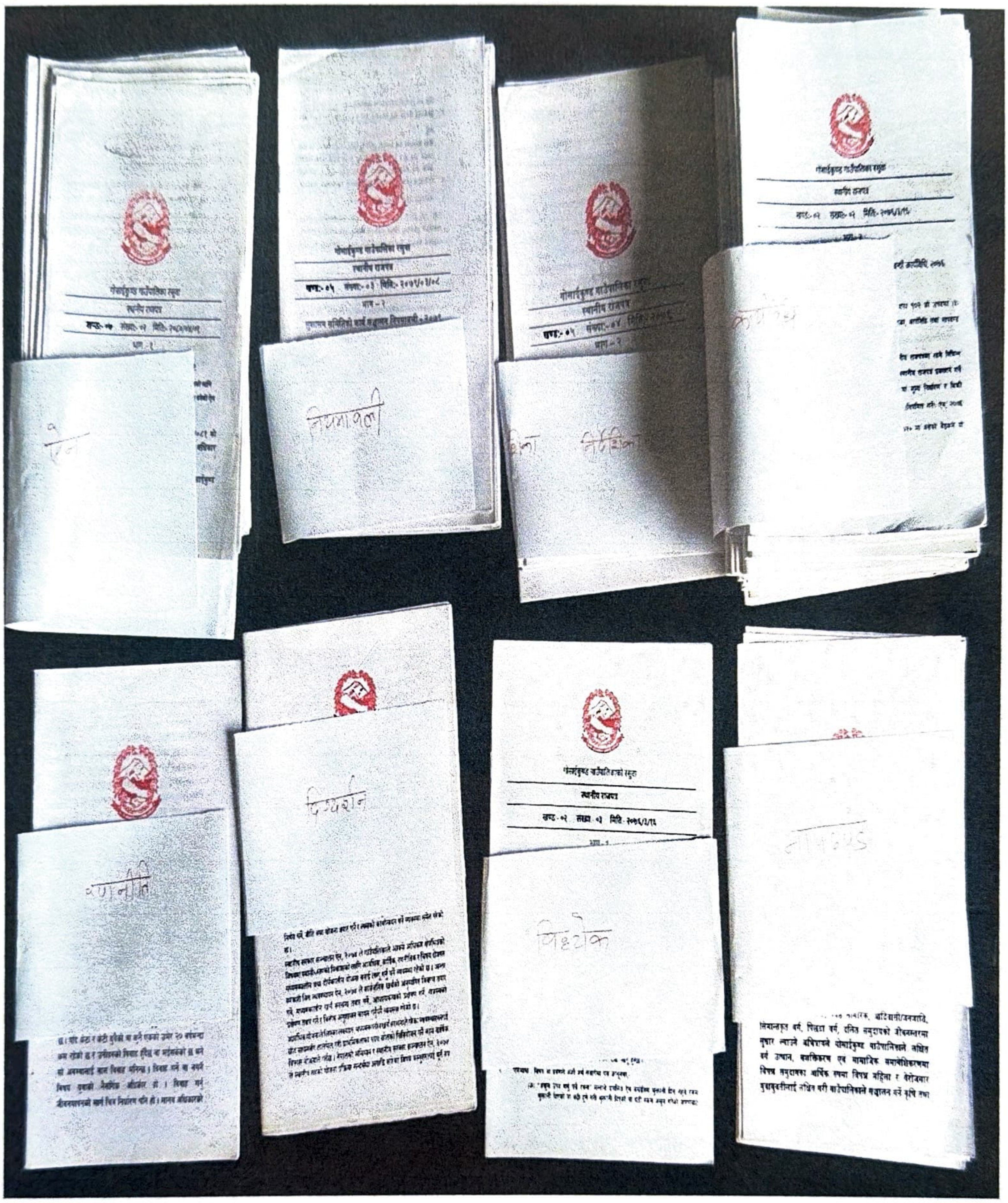

गोसाइकुण्ड गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु

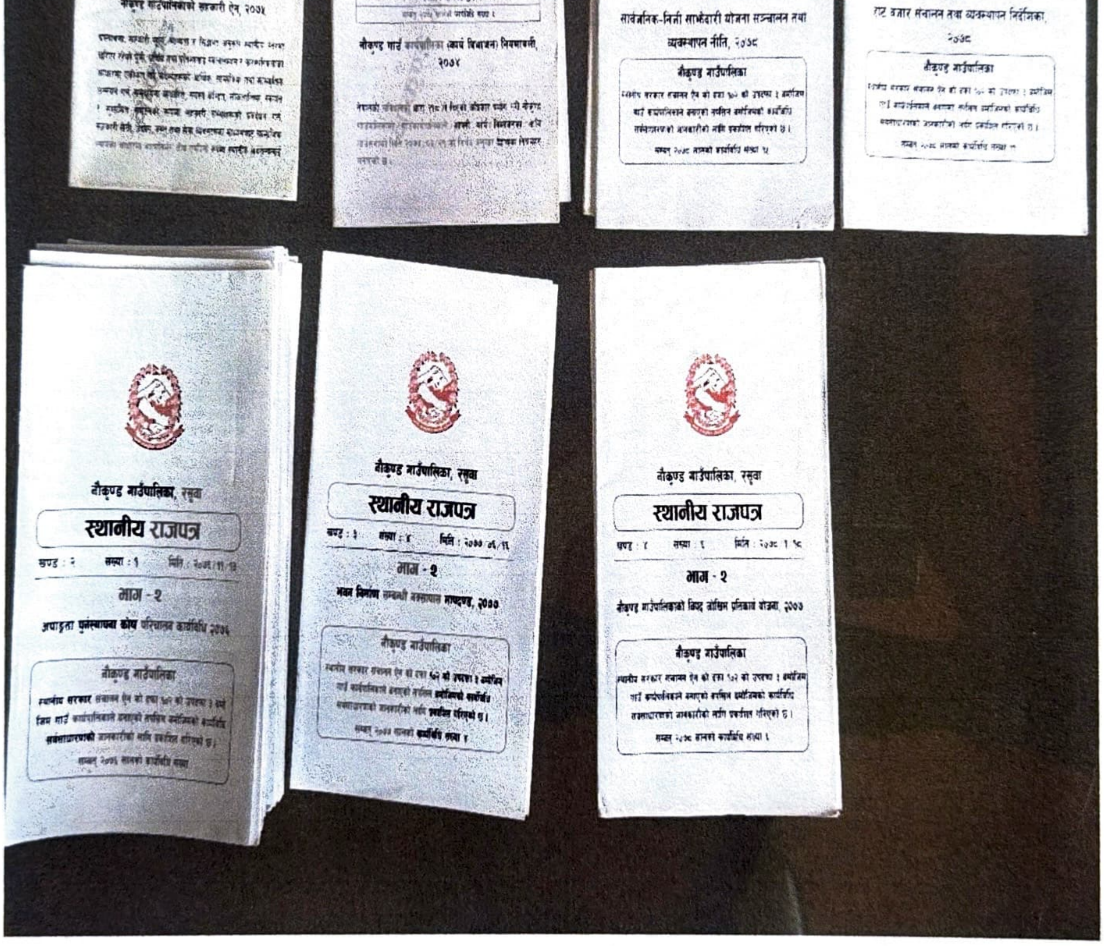

नौकुण्ड गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु

५.३ एकीकृत (Binding) गरी तयार भएका १४ वटा पुस्तकहरू जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, रसुवाको सूचना तथा अभिलेख केन्द्रमा राख्न पठाइएको पत्र

फोन नं.:०१०-५४०२५२
इमेल: ddcrasuwa@gmail.com
वेबसाईट:ddcrasuwa.gov.np

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

बागमती प्रदेश

प.सं.: २०८२/८३ मिति: २०८२/०८/२३
च.नं.: ६९

विषय: बाइन्डिङ गरिएका पुस्तकरु पठाइएको बारे।

श्री जिन्सी शाखा,
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, रसुवा।

प्रस्तुत विषयमा रसुवा जिल्लाका ५ ओटा गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु यस कार्यालयबाट टोली खटिई विभिन्न मितिमा सङ्कलन गरिएको, उक्त कानुनहरु बाइन्डिङ गरी १४ थान पुस्तकहरु तयार पारिएको तथा कालिका गाउँपालिकाबाट उक्त पालिकाद्वारा निर्मित कानुनका ३ थान पुस्तक प्राप्त भएकोमा जम्मा १७ थान पुस्तकरु यस कार्यालयको जिल्ला सुचना तथा अभिलेख केन्द्रमा अभिलेखीकरणसहित राख्ने प्रयोजनका लागि यसैसाथ संलग्न राखी पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ।

राजेन्द्रप्रसाद आचार्य
जिल्ला समन्वय अधिकारी

पत्रमा उल्लेख भए बमोजिमका पुस्तकहरू प्राप्त भये।
२०८२/०८/२३

परिच्छेदः ६

(तस्विरहरू)

६.१ आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका

पालिका अध्यक्षज्यू र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँगको छलफल

पालिकाद्वारा निर्मित कानुनसम्बन्धी छलफल

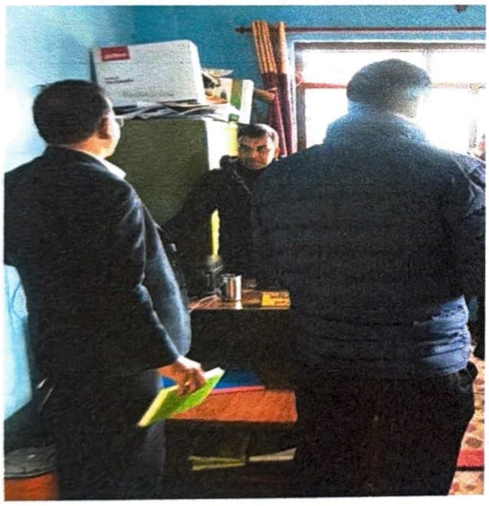

पालिकाद्वारा कानून अभिलेखको जानकारी लिने क्रममा छलफल

पालिकाद्वारा सञ्चालित वहुक्षत्रीय पोषण कार्यक्रम सम्बन्धमा पोषण सहजकर्तासँग छलफल

६.२ उत्तरगया गाउँपालिका

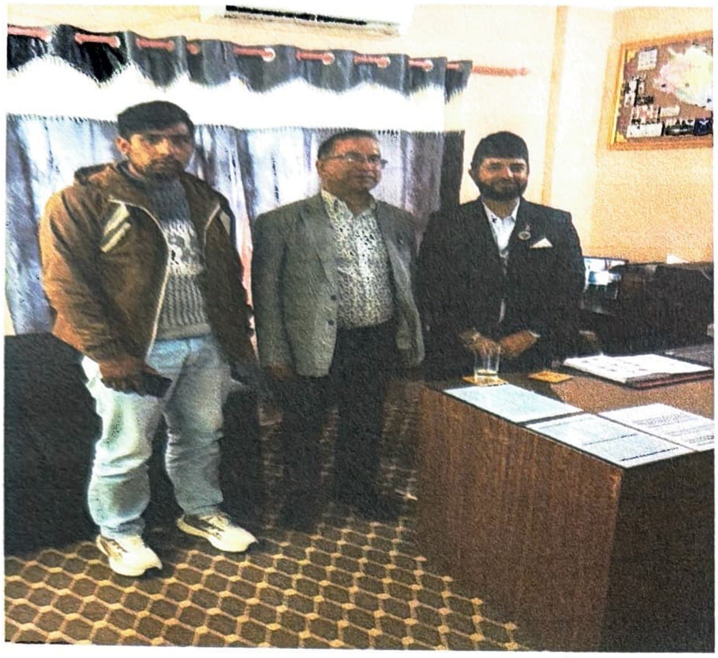

अनुगमनका क्रममा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतसँग

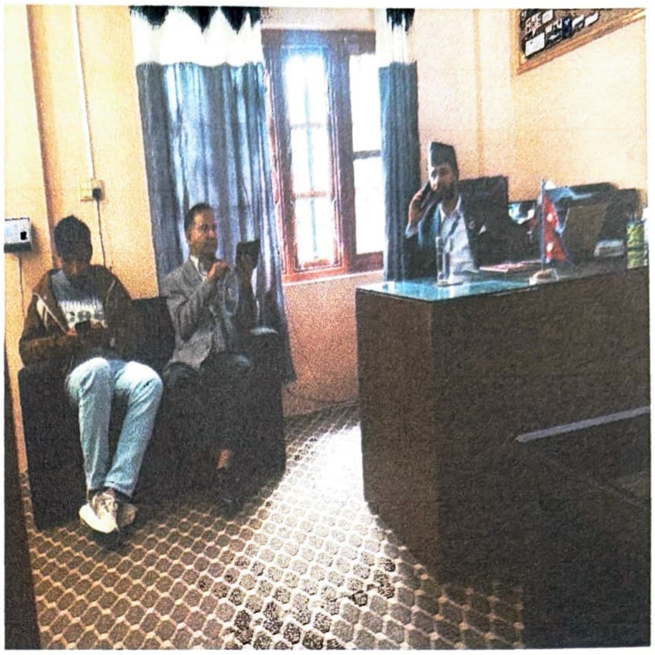

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतसँग छलफल तथा अन्तरकृया

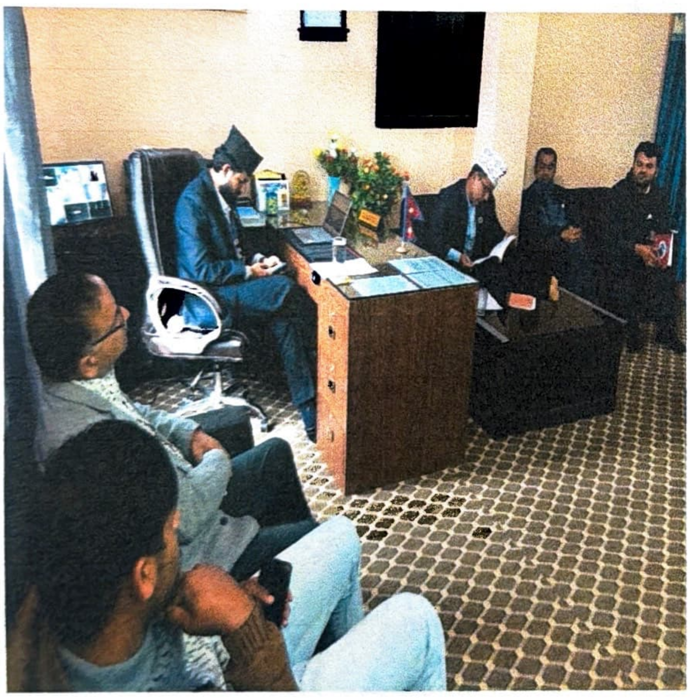

वेरूजु एवम पोषण सम्बन्धी कार्यक्रमको जानकारी तथा छलफल

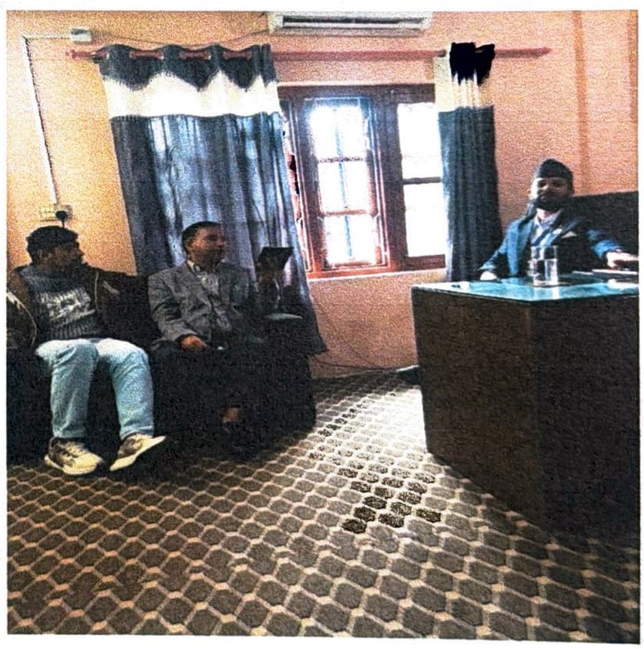

अन्य समसामयिक विषयमा छलफल तथा जानकारी

६.३ कालिका गाउँपालिका

अनुगमनका क्रममा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग

पालिकाका कर्मचारीहरूसँगको अन्तरक्रिया एवं छलफल

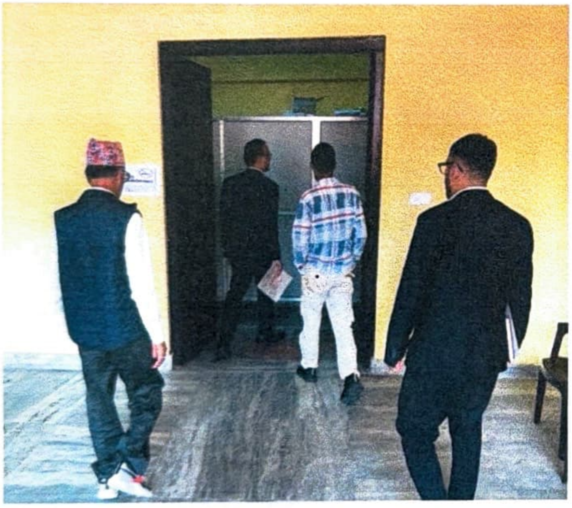

पालिका भित्रका कोठा एवं सरसफाइको अनुगमन

वेरूजु एवं पोषण सम्बन्धी कार्यक्रमको जानकारी लिने क्रममा छलफल

६.४ गोसाइकुण्ड गाउँपालिका

अनुगमनका क्रममा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग

पालिकाका कर्मचारीहरूसँगको अन्तरक्रिया एवं छलफल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र जिसस रसुवाका सदस्यको उपस्थितिमा छलफल

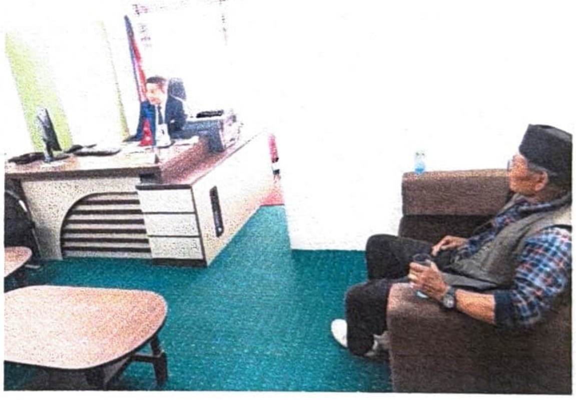

वेरूजु एवं पोषण सम्बन्धी कार्यक्रमको जानकारी लिने क्रममा छलफल

६.५ नौकुण्ड गाउँपालिका

पालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र कर्मचारीहरूसँग

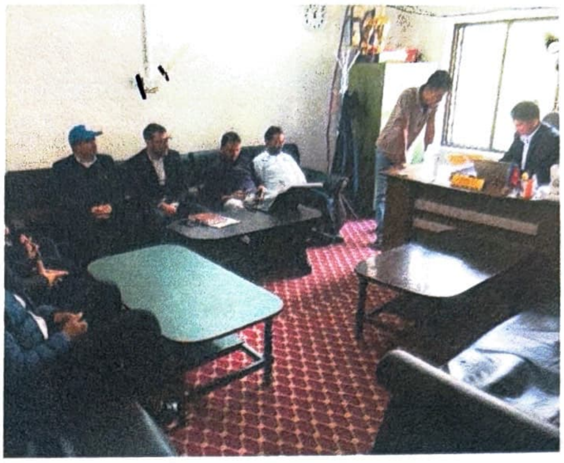

पालिकाद्वारा निर्मित कानुनसम्बन्धी छलफल

पालिकाद्वारा कानून अभिलेखको जानकारी लिने क्रममा छलफल

जिल्ला समन्वय सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको उपस्थितिमा कानुन निर्माणसम्बन्धी थप छलफल

६.६ अन्य सान्दर्भिक विषय

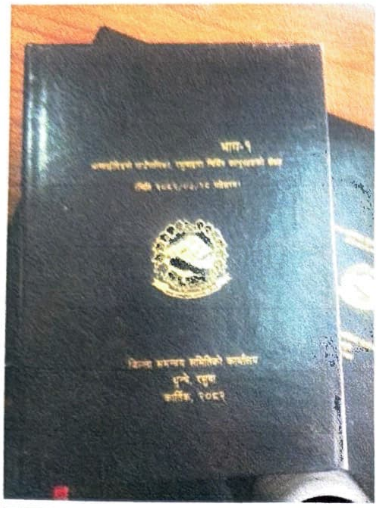
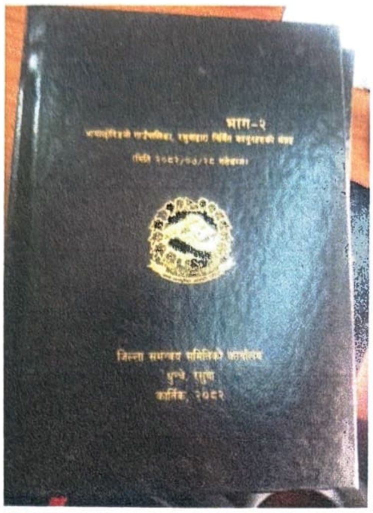
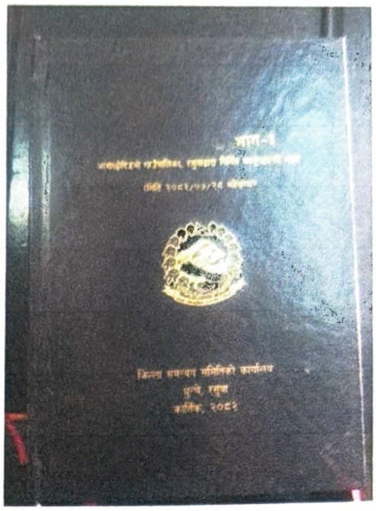
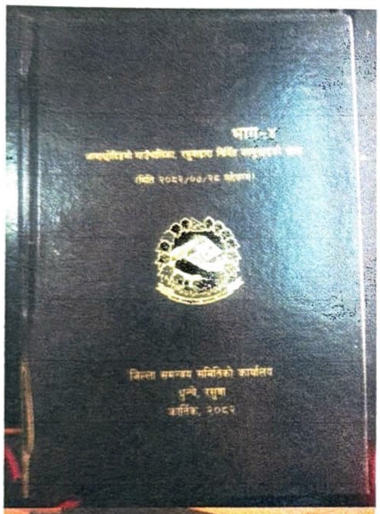
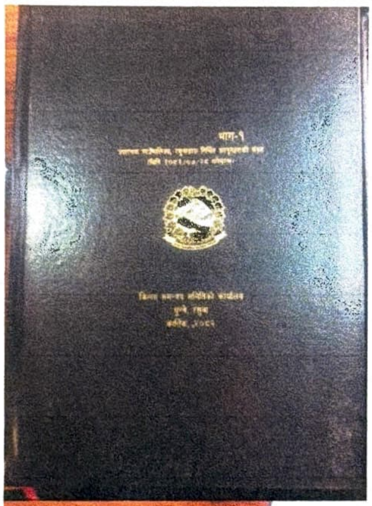
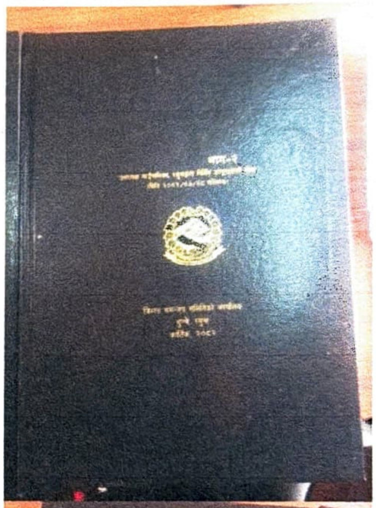
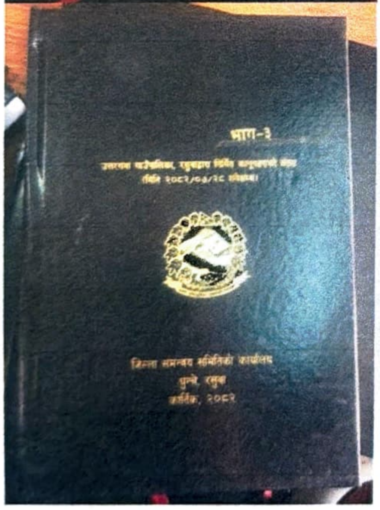
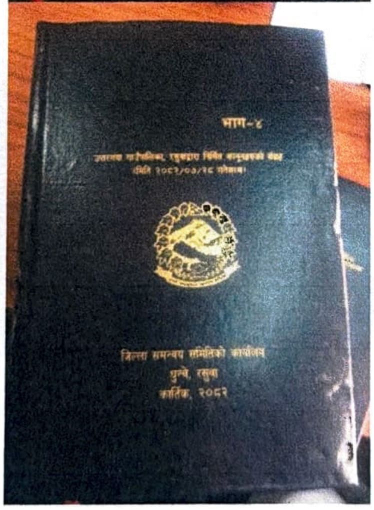
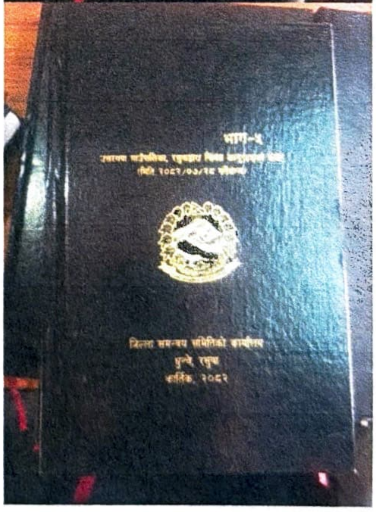

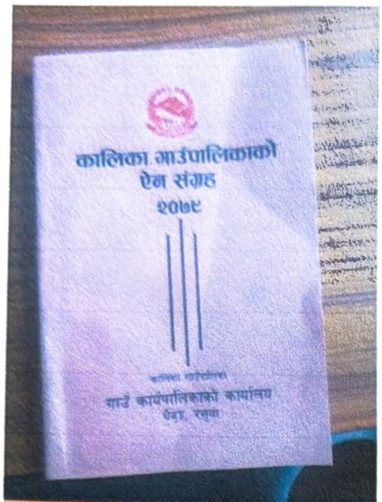
कालिका गाउँपालिकाको
ऐन संग्रह
२०७९
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

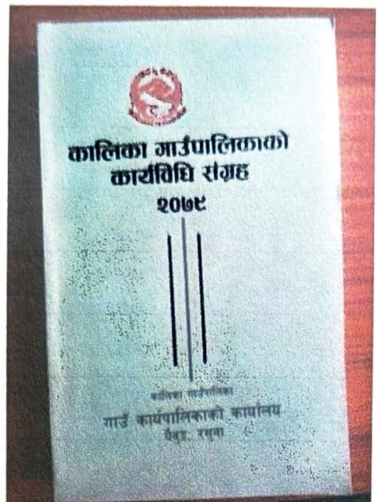
कालिका गाउँपालिकाको
कार्यविधि संग्रह
२०७९
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

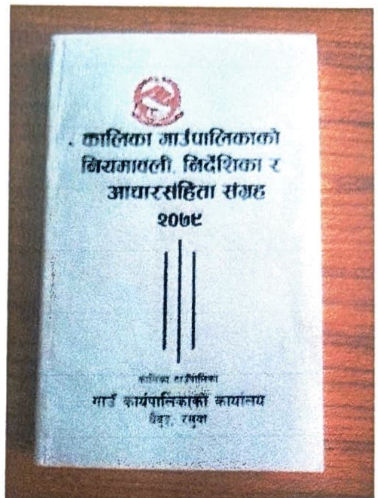
कालिका गाउँपालिकाको
नियमावली, निर्देशिका र
आचारसंहिता संग्रह
२०७९
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

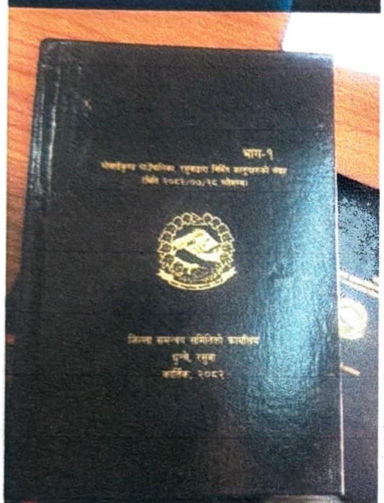
भाग-१
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

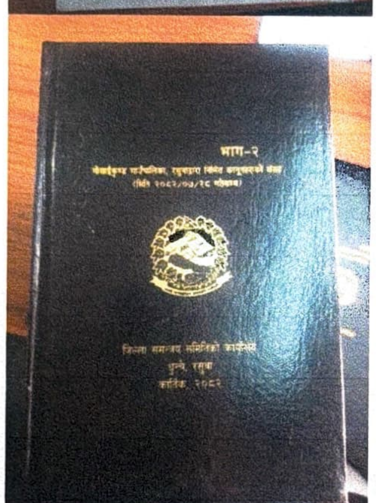
भाग-२
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

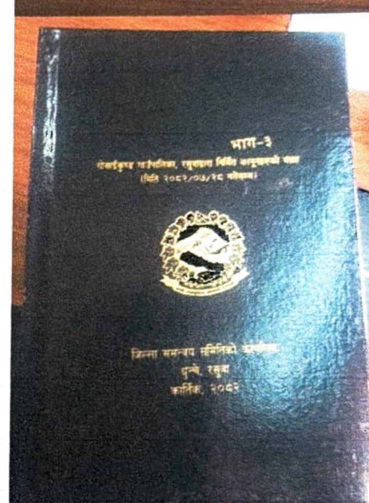
भाग-३
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

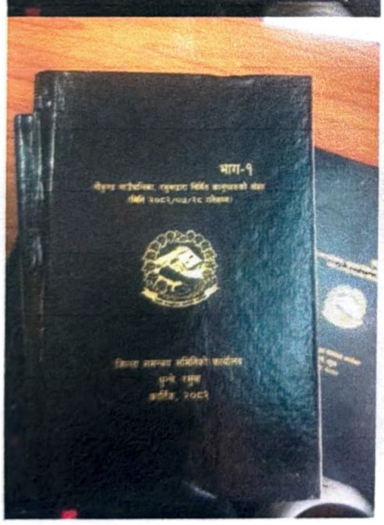
भाग-१
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

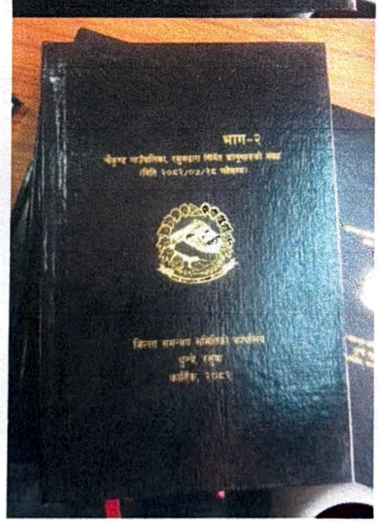
भाग-२
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

पालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरुको एकीकृत कानुनका संग्रहहरु